

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O.P.S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**FINANČNÍ, POLITICKÉ A JINÉ DOPADY VSTUPU
ČESKÉ REPUBLIKY DO EVROPSKÉ UNIE**

Autor práce: Tereza Dvořáková

Studijní obor: Regionální studia

Forma studia: Prezenční

Vedoucí práce: Ing. Jiří Dušek, Ing. Ladislav Skořepa, Ph.D.

2009

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně s využitím uvedených pramenů a literatury.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna ke studijním účelům.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Ing. Jiřímu Duškovi a Ing. Ladislavu Skořepovi, Ph.D. za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

Obsah

Úvod	5
1. Metodika a cíl bakalářské práce	6
2. Historie vstupu České republiky do Evropské unie v datech	7
2.1 Události v období Československa	7
2.2 Události po rozpadu Československa.....	8
3. Vstup České republiky do Evropské unie	10
3.1 Podmínky Evropské unie pro členství	10
3.2 Přečasná období dohodnutá pro Českou republiku	12
3.3 Potenciál České republiky v Evropské unii	14
4. Dopady vstupu ČR do Evropské unie.....	15
4.1 Přínosy vstupu ČR do EU	15
4.2 Nevýhody vstupu ČR do EU.....	18
4.2.1 Evropská integrace ve světle české státní ideje.....	19
4.3 Analýza postojů veřejnosti.....	21
4.3.1 Přínosy z pohledu obyvatel České republiky	21
4.3.2 Obavy obyvatel ČR ze členství v EU.....	22
4.4 Fakta vstupu do Evropské unie	23
5. Možnosti a strategie České republiky	33
5.1 Velké ambice.....	33
5.2 Střední ambice.....	35
5.3 Malé ambice	36
6. Práva českých občanů, tj. práva občanů Evropské unie.....	37
7. Zastoupení České republiky v orgánech Evropské unie.....	38
8. České předsednictví EU	39
Závěr	44
Seznam použité literatury	46
Seznam zkratk	49
Abstrakt	50
Abstract	51

Úvod

Česká republika se spolu s dalšími devíti státy stala 1. 5. 2004 členem Evropské unie a rozšířila tak evropskou patnáctku na pětadvacítku.

Ještě dnes, po uplynutí několika let od této události, je téma týkající se vstupu České republiky do Evropské unie stále velmi ožehavým tématem pro většinu českého obyvatelstva a můžeme říci, že právem. Ve vzduchu je mnoho nezodpovězených otázek, nevyřešených podkladů, stále se měnících plánů.

Můžeme však i přes to tvrdit, že každý z nás doufá, že vstup do Evropské unie je pro danou zemi - a tedy i pro Českou republiku - přínosem, jinak by členské státy neusilovaly být právě členy Unie. Musíme si ale také uvědomit, že každé „pro“ má i své „proti“ a nejinak je tomu i u organizace Evropské unie.

Setkáváme se s mnoha jednostrannými negativními názory, které se týkají především finanční stránky, plýtváním peněz, zdražování, ale i ztráty identity a dalších. Ve skutečnosti jsou právě finanční prostředky čerpané z Evropské unie a otevření jejího trhu hlavním přínosem pro Českou republiku.

„Naši identitu si můžeme zničit jen my sami. Tím, že mluvíme špatnou češtinou, tím, že ničíme svou krajinu, svou zemi, že města zohyžďujeme hnusnými stavbami - to nedělá Evropská unie, to děláme přece my.“ (Václav Havel)¹

Tato práce by měla dosáhnout pro každého čtenáře jasného srovnání kladných a záporných přínosů, srovnání stavu České republiky před vstupem a po vstupu do Evropské unie, i když ne vždy se dá přesně určit, co je jednoznačně přínosem a co nákladem, protože každý člověk má jiný názor a jiný úhel pohledu na stejnou věc.

¹ ZPRAVODAJSKÝ DENÍK BBC : *Česká republika v roce 2004*. [online]. 2008 [cit. 15. září 2008]. Dostupný z WWW: <http://www.bbc.co.uk/czech/specials/923_czech_republic/page2.shtml>

1. Metodika a cíl bakalářské práce

Bakalářská práce převážně vychází ze studia a analýzy primárních a sekundárních zdrojů. Jelikož je rozebírané téma stále velice aktuální, máme k dispozici značné množství studijního materiálu, a to jak v klasické tištěné podobě, tak i v podobě elektronické. Nevýhodou ale je, že většina publikací, převážně těch tištěných, se zaobírá Evropskými institucemi jako celku nebo všemi členskými státy, proto je nutné informace často doplnit konkrétními údaji ze středisek Evropské unie – pro nás poměrně snadno dostupných – a z uveřejněných informací ministerstev ČR.

Cílem této bakalářské práce je zmapovat, porovnat a vyhodnotit stav České republiky před vstupem a po vstupu do Evropské unie, porovnání možností a dopadů členství na Českou republiku a porovnání České republiky jako člena EU s dalšími zeměmi, které jsou členy EU delší či kratší dobu nebo se státy, které vstoupily v roce 2004 do Unie společně s Českou republikou.

Hlavními informačními zdroji jsou portály Evropské unie, portály české vlády a příslušných ministerstev, středisko Europe Direct, Euroskop a Krajský úřad České Budějovice.

2. Historie vstupu České republiky do Evropské unie v datech

Vstupu České republiky do Evropské unie předcházelo poměrně dlouhé období vyjednávání mezi těmito dvěma stranami. Je třeba si uvědomit, že idea členství v EU – respektive ještě v ES – probíhalo již za období Československé republiky. Po rozpadu Československa realizovaly obě země – Česká republika i Slovensko – své vyjednávání s Evropskou unií samostatně, na základě stávajících – popřípadě pozměněných – smluv.

2.1 Události v období Československa

1978 – Československá socialistická republika uzavřela s Evropským společenstvím uhlí a oceli na půdě GATT autolimitační sektorové ujednání pro obchod s hutnickými výrobky a v roce 1982 uzavřela toto ujednání pro textilní výrobky.

1988 – Evropská společenství navázala v září tohoto roku diplomatické vztahy s ČSSR. 19. prosince podepsali v Bruselu zástupci ČSSR a ES podle pravidel GATT nepreferenční „Dohodu o obchodu průmyslovými výrobky mezi ČSSR a EHS“. Tato dohoda vstoupila v platnost 1. dubna 1989, v platnosti zůstala jeden rok vzhledem k vnitropolitickým změnám v listopadu roku 1989.

1990 – Stávající Dohodu o obchodu průmyslovými výrobky nahrazuje 7. května kvalitativně vyšší „Dohoda mezi Českou a Slovenskou Federativní Republikou a EHS a Evropským společenstvím pro atomovou energii o obchodu, obchodní a hospodářské spolupráci“, která byla podepsána v Bruselu.

1991 – Základ skutečně bilaterálních vztahů vytvořily asociační smlouvy, tzv. evropské dohody. 16. prosince 1991 došlo k podpisu Evropské dohody o přidružení ČSFR, Maďarska a Polska k Evropským společenstvím. Dohoda kromě jiného obsahovala harmonogram pro vytvoření zóny volného obchodu mezi ČR a ES do 1. ledna 2002. Vzhledem k potřebě ratifikace smlouvy všemi účastníky byla současně podepsána Prozatímní dohoda o obchodu a otázkách s obchodem souvisejících mezi ČSFR a EHS a ESUO, která obsahovala podstatná ustanovení Evropské dohody pro to, aby asociační proces mohl nadále nerušeně probíhat i před ukončením ratifikace. Prozatímní dohoda vstoupila v platnost 1. 3. 1992 a nahradila kooperační dohodu z roku

1989. Umožnila konsolidaci předchozích obchodních úlev i postupné a asymetrické zavádění zóny volného obchodu.²

2.2 Události po rozpadu Československa

„*Návrat do Evropy* byl jedním z ústředních hesel politických demonstrací v listopadu 1989. První postkomunistická vláda vyhlásila ve svém prozatímním programu z března 1990 zájem Československa stát se členem Evropského společenství. První česká vláda, uvedená do úřadu v červenci 1992, prohlásila, že členství v Evropské unii je prvořadým cílem samostatné České republiky.“³

1993 – Rozpad Československa 1. ledna přerušil ratifikační proces Evropské dohody. Spolupráce mezi Českou republikou – jedním z nástupnických států ČSFR – a EU pokračovala na základě Prozatímní dohody. 4. října 1993 byla v Lucemburku podpisem Závěrečného aktu přijata „Evropská dohoda zakládající přidružení mezi Českou republikou na jedné straně a Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně druhé“. Jejím cílem bylo poskytovat právní rámec pro politický dialog, podporovat rozvoj obchodních a hospodářských styků mezi oběma stranami, vytvářet základ pro technickou a finanční pomoc Společenství a vhodnou platformu podpory postupného začleňování České republiky do Unie. Na rozdíl od dohody z roku 1991 navíc obsahovala suspensivní klauzuli, která umožňovala jednostranné zrušení platnosti Evropské dohody v případě porušení podstatných smluvních závazků druhou stranou či při nedodržování lidských práv a svobod. V platnost vstoupila v lednu roku 2005.

1996 – ČR prostřednictvím svého předsedy vlády Václava Klause požádala 23. ledna v Římě o vstup do EU. 26. dubna převzal ministr zahraničí ČR Josef Zieleniec dotazník Evropské komise, jehož vyplnění bylo požadováno jako podklad pro vypracování posudku k žádosti ČR o členství. Odevzdán Komisi byl v prosinci 1996.

1997 – Spolu s dokumentem Agenda 2000 předložila v červenci Evropská komise posudky na deset kandidátských zemí střední a východní Evropy včetně ČR. Komise navrhla způsob přijímání nových členů a zahrnula Českou republiku do skupiny pěti zemí, které by ve střednědobém horizontu mohly být schopny plnit všechny podmínky členství a se kterými doporučila zahájit přístupová jednání. Posudek Komise

² FAJMON, H. *Cesta České republiky do Evropské unie*. Brno : Centrum pro studium demokracie a kultury, 2004, s. 165-168.

³ MASOPUST, Z. *Česká republika v hodnocení Evropské komise*. Praha : Delegace Evropské komise v České republice, 1998, s. 14.

konstatoval, že ČR má stabilní instituce, zaručuje právní stát, lidská práva a ochranu menšin, může být považována za fungující tržní ekonomiku a měla by být schopná ve střednědobé perspektivě aplikovat *acquis* za předpokladu, že bude pokračovat ve svém úsilí o jeho převzetí a zintenzívní svou práci na jeho zavedení. Evropská rada v Lucemburku 13. prosince rozhodla o oficiální pozvání jedenácti kandidátských států ke vstupu do EU a o zahájení bilaterálních mezivládních konferencí s Kyprem, Maďarskem, Polskem, Estonskem, Českou republikou a Slovinskem a v průběhu jara 1998. ČR v Lucembursku zastupoval prezident Václav Havel a ministr zahraničí Jaroslav Šedivý.

1998 – 14. ledna byl náměstek ministra zahraničních věcí Pavel Telička jmenován do čela českého vyjednávacího týmu. 30. března zahájila EU jednání se státy tzv. lucemburské skupiny včetně ČR o jejich vstupu do EU. ČR zastupoval místopředseda vlády a ministr zahraničí Jaroslav Šedivý. 3. dubna byl zahájen tzv. screening, analytické srovnávání legislativy kandidátských zemí s evropským právem, kde *acquis* bylo dle oblastí rozděleno do 31 kapitol a EU i ČR si vypracovaly svá stanoviska k těmto kapitolám. Jednání o přistoupení ČR do EU začala na ministerské úrovni v listopadu 1998.

2002 – Proces předstupních vyjednávání byl zakončen na zasedání Evropské rady ve dnech 12. – 13. prosince v Kodani. Byly uzavřeny vyjednávací kapitoly, stanovena přechodná období, schválen rozpis finančních příjmů a odvodů přistupujících států do roku 2006 včetně plateb zemědělcům. Rozhodnutí Evropské rady v souladu se stanoviskem Komise o přijetí deseti nových členských států k 1. květnu 2004.

2003 – Na začátku roku předala Komise konečnou verzi Smlouvy o přistoupení Evropskému parlamentu, který o ní hlasoval a Rada 14. dubna dokument schválila. Dva dny poté byla Smlouva slavnostně podepsána v Aténách. Za ČR se aktu zúčastnil předseda vlády Vladimír Špidla a prezident Václav Klaus. 5. listopadu byla zveřejněna poslední hodnotící zpráva na ČR – „Souhrnná monitorovací zpráva o přípravách ČR na členství“. „*Ve dnech 13. – 14. června se v ČR konalo referendum o přistoupení k EU. Při celkové účasti 55,21 % hlasovalo pro vstup 77,33 % voličů*“.⁴

2004 – 1. května vstoupila v platnost Smlouva o přistoupení a ČR se stala členem EU.⁵

⁴ INFORMAČNÍ PORTÁL EU – EUROSOP : *Základní informace o integraci ČR do EU*. [online]. 2008 [cit. 20. února 2009]. Dostupný z WWW: <<http://www.euroskop.cz/10/sekce/ceska-republika-a-eu/>>

⁵ FAJMON, H. *Cesta České republiky do Evropské unie*. Brno : Centrum pro studium demokracie a kultury, 2004, s. 165-168.

3. Vstup České republiky do Evropské unie

„Nečekáme dary, altruismus, nezištnou pomoc, čekáme pochopení a hru s otevřeným hledím a fér pravidly.“ (Václav Klaus)

„Vstup České republiky do Evropské unie znamená definitivní tečku za rozdělením Evropy, k němuž došlo po druhé světové válce a samozřejmě nastaví příznivější podmínky pro růst české ekonomiky a uspokojování všestranných potřeb našich občanů. Férová soutěž podle jednotných pravidel má velký význam nejen pro technický pokrok a rozvoj ekonomiky, ale významně přispívá i k mezinárodní spolupráci a tím i k udržení a posilování míru. Osobně očekávám od vstupu České republiky do Unie totéž, co většina našich občanů, tedy růst ekonomiky, větší bezpečnost osobní i celé země a samozřejmě lepší podmínky pro práci, pro studium, větší možnosti výměny názorů a idejí. Věřím, že vstup České republiky do Evropské unie přinese prospěch všem našim občanům, tedy i těm, kteří v loňském referendu hlasovali proti.“ (Josef Bednár, předseda ÚOHS)⁶

„Do Evropské unie vstupujeme proto, abychom lépe uspěli v mezinárodní modernizační soutěži, přičemž očekáváme, že právě tato cesta je nejlepší zárukou dosažení obecného blahobytu populace České republiky.“⁷

3.1 Podmínky Evropské unie pro členství

Evropská unie si klade své požadavky a podmínky na právo stát se členy Unie a nejenak tomu bylo i u České republiky. Určitá pravidla a zásady jsou pro nás jen to dobré, protože se musíme jako stát snažit, zdokonalovat se, vzkvétat, být pořád v pohotovosti a tím snad docílíme vyšší sociální a ekonomické úrovně, tedy přiblížení se evropskému standardu.

⁶ ZPRAVODAJSKÝ DENÍK BBC : *Česká republika v roce 2004*. [online]. 2008 [cit. 15. září 2008]. Dostupný z WWW: <http://www.bbc.co.uk/czech/specials/923_czech_republic/page2.shtml>

⁷ FRÍČ, P. a kolektiv. *Česká soda v Evropské Unii*. Praha : Ceses, 2004, s. 143.

Podmínky:

- Konkurenceschopná ekonomika.
- Jednotná měna – Euro – Pro přijetí Eura je nutné splnit a přijmout Konvergenční kritéria – „Maastrichtská konvergenční kritéria představují soubor pravidel, která je členská země EU povinna plnit, aby mohla přijmout společnou měnu euro.“⁸ Proces Evropské měnové integrace v podobě eurozóny ve vztahu k ČR rozdělujeme do tří etap:

- První etapa zahrnuje období do vstupu ČR do EU, respektive zahájením neúplné měnové unie – bezhotovostním stykem - dnem 1. 1. 1999 a jejím ukončením v podobě úplné měnové unie dnem 28. 2. 2002 dvanácti zeměmi Evropské unie.
- Druhá etapa začala dnem vstupu ČR do EU, 1. 5. 2004.
- Třetí etapa proběhne vstupem České republiky do eurozóny, která se předpokládala v druhé polovině roku 2010, dnes již víme, že přijetí eura můžeme očekávat nejdříve v roce 2012.

„Třetí etapa znamenající již vstup ČR do eurozóny je podmíněna dotvořením ČR jako stabilní měnové oblasti, jež bude po všech stránkách dobře připravena, přijatelná a plně kompatibilní s fungováním eurozóny.“⁹

- Volný pohyb osob, zboží, kapitálu, služeb.
- Právo hospodářské soutěže.
- Zemědělství, doprava, ekonomika, životní prostředí, energetika, školství, politika, sociální politika, věda a výzkum musí mít reprezentativní úroveň.
- Hospodářská a měnová unie:
 - Cenová stabilita - míra inflace nesmí překročit průměrnou míru inflace tří členských států s nejnižší inflací o více než 1,5 %.
 - Deficity - národní rozpočtové deficity musí být nižší než 3% HDP
 - Veřejný dluh nesmí překročit 60 % HDP.
 - Úrokové sazby - dlouhodobé úrokové sazby se nesmí lišit o více než 2 % ve vztahu k průměrným úrokovým sazbám tří členských států s nejnižšími úrokovými sazbami.
- Reforma veřejné správy.¹⁰

⁸ *Zavedení Eura v ČR.* [online]. 2008 [cit. 3. března 2009]. Dostupný z WWW: <http://www.zavedenieura.cz/cps/rde/xchg/euro/xsl/vyklad_slovník.html?PG=M>

⁹ BRŮŽEK, A. *Aktuální otázky světové ekonomiky – Evropská měnová unie a Česká republika.* Praha : Oeconomica, 2004. s. 8.

¹⁰ FONTAINE, P. *Evropa ve 12 lekcích.* Lucemburk : Evropská unie, 2007, s. 34.

3.2 Přejchodná období dohodnutá pro Českou republiku

Členské země Evropské unie musí svou legislativu harmonizovat s pravidly EU, které všechny ostatní země respektují. Tato platná pravidla neumožňují, aby si nová členská země sama určovala jakékoli výjimky z již platné legislativy Evropské unie, je však možné, aby členské státy část již platné unijní legislativy zavedly až po vstupu do Evropské unie, a to například v případě, kdy přijetí určitého unijního předpisu je pro zemi investičně náročné, těžce proveditelné nebo by přijetí předpisu mohlo vyvolat sociální potíže či by bylo pro obyvatele země těžce přijatelné.

Neznamená to žádnou výjimku, ale pouze časový odklad, který je označován právě jako přechodné období, a na kterém musí být členské země s Evropskou unií řádně domluveny. Členská země se musí zavázat, kdy pro ni přechodná období skončí.

Jak je z níže uvedeného přehledu zřejmé, Evropská unie vyšla vstříc českým požadavkům na odklad legislativy Společenství právě v případech, kdy se jednalo nebo jedná o investičně náročné projekty nebo u projektů, které mohly mít tíživé sociální dopady na obyvatele ČR nebo pokud šlo o citlivé politické požadavky.

Česká republika vyjednala tato přechodná období:

- V oblasti volného pohybu kapitálu, jenž vytváří jednotné podmínky pro liberalizaci kapitálových toků, vyjednala dvě přechodná období, která měla napomoci časově překlenout počáteční fázi po vstupu do EU, kdy koupěschopnost českých občanů zaostává za koupěschopností občanů bohatších zemí Evropské unie.
 - sedmileté přechodné období pro nabývání zemědělské půdy a lesů osobami, které nemají trvalý pobyt na území České republiky. Tím by se mělo zabránit spekulacím nákupům zemědělské, lesní půdy a dalších nemovitostí v atraktivních oblastech a snížit tak i tlak na růst jejich cen. Omezuje se tím znevýhodnění českých občanů, které je dané velkým rozdílem mezi cenami nemovitostí u nás a v některých ostatních členských zemích, a také velkým rozdílem v reálných průměrných příjmech.
 - pětileté přechodné období pro nabývání nemovitostí určených k vedlejšímu bydlení pro cizozemce, kteří jsou občany Evropské unie.

Toto omezení již dnes neplatí pro právnické osoby registrované v ČR a pro pobočky zahraničních společností, ani na fyzické osoby podnikající v zemědělství s trvalým pobytem na území ČR.

- Do konce roku 2007 byla dohodnuta v oblasti daní nižší sazba daně z přidané hodnoty u dodávek tepelné energie k vytápění a u dodávek stavebních prací pro bytovou výstavbu, a to s ohledem na možné sociální dopady. Do tohoto roku bylo taktéž vyjednáno zachování nižší sazby spotřební daně u cigaret a jiných tabákových výrobků. Jako trvalou právní úpravu přijala Evropská unie spotřební daň z lihu u domácích pěstitelů s cílem zachovat tradiční domácí výrobu ovocných destilátů, jedná se například o výrobek slivovice.
- V oblasti životního prostředí byl do roku 2005 dojednán odklad o zavedení pravidel o nakládání s obaly (recyklace) a obalovými odpady. Do roku 2007 měla Česká republika odklad požadavku na omezení emisních látek znečišťujících ovzduší z velkých spalovacích zařízení a dalším významným odkladem v této sféře byl požadavek na kvalitu vody výstavbou čistíren vod v obcích, které mají do dvou tisíc obyvatel. Tento požadavek byl sjednán do roku 2010.
- V další energetické oblasti byly Evropskou unií přijaty dva české požadavky na přechodná období, a to výstavba zásobníku ropy a ropných produktů, které by v případě nouze pokryly 90-ti denní potřeby České republiky a liberalizace domácího trhu se zemním plynem. První přechodné období bylo vyjednáno do roku 2005, druhé pak jen do konce roku 2004.
- Pro zemědělskou sféru vyjednala Česká republika dvě přechodná období. Do konce roku 2006 mělo 52 zpracovatelských podniků odklad na přijetí hygienických požadavků platných v Evropské unii, do této doby byly výrobky produkovány těmito firmami určeny pouze pro český trh. Jednalo se především o podniky masného průmyslu a jatka. Druhé přechodné období platí do konce roku 2009 a týká se úprav klecového systému pro chov drůbeže.
- Příspěvky do základního kapitálu a do rezerv Evropské investiční banky začala Česká republika odvádět až po dohodnutém odkladu v druhé polovině roku 2005.¹¹

¹¹ HAD, M., STACH, S., URBAN, L. *Česká republika v Evropské unii – členství, přínosy, výzvy*. Praha : Linde a.s., 2006, s. 56-57.

3.3 Potenciál České republiky v Evropské unii

Česká republika především disponuje velkým a zatím zdaleka nevyužitým potenciálem, k jehož plnému využití a rozvoji by mělo přispět právě zařazení do Evropské unie a tím ji také obohatit. Právě tento potenciál bude největším přínosem naší země.

Jde o tyto potenciály:

- Ekonomický potenciál - Česká republika patří do skupiny průmyslově vyspělejších zemí a její ekonomika je mimořádně přizpůsobivá. Dokázala se odpoutat od jednostranné ekonomické a obchodní orientace se Sovětským svazem a prorazit svými výrobky na trhy západní Evropy. Evropská unie oceňuje na České republice především konkurenceschopný boj.
- Kvalifikovaná pracovní síla - odborná zdatnost, schopnost rychlé adaptace a vysoká úroveň kvalifikace českých pracovníků je předností naší země, kterou zahraniční investoři dokáží ocenit.
- Domácí trh ČR je přitažlivý - a to nejen pro vývozce ze zemí Unie, ale i pro investory ze zemí Unie.
- Výzkumný potenciál - Česká republika bude moct opět navázat na svou úspěšnou minulost ve výzkumné činnosti, bude se moci zapojit do výzkumných programů EU, protože může v tomto směru nabídnout své zkušenosti.
- Kulturní dědictví - v tomto směru má skutečně Česká republika členům Evropské unie co nabídnout, zejména její kulturní dědictví, architektura, literatura, ale i filmy jsou skvosty, na které může být náš národ pyšný.¹²

¹² ČERNOCH, P., HAD, M., STACH, S. *Česká republika v Evropské unii - Přínosy a náklady*. Praha : IFEC - Eva Rozkotává, 2004, s. 50.

4. Dopady vstupu ČR do Evropské unie

Jak je již v úvodu zmíněno, odpovědi na tuto otázku jsou velmi diskutabilní, protože každý má právo na svůj názor a na pocit, jak na něj ta či ona skutečnost působí. Můžeme si však položit otázku, pokud Česká republika měla jiné možnosti než vstoupit do Evropské Unie? Jak by potom uzavřené Česko dokázalo hospodařit v období globalizace, v období propojování obchodních cest, otevírání trhů?

„Globalizace otevřela naprosto radikální otázky: svět je strukturován a ekonomická síla vzniklých společenství je obrovská. Izolované Česko, zahleděné do svých „specifik“ by zůstalo jeho bezvýznamnou částičkou.“¹³

Přínosy a ztráty vstupu republiky do Unie můžeme zobecnit podle nejčastějších názorů a pohledů v následujících řádkách.

4.1 Přínosy vstupu ČR do EU

„Přínosy členství v Evropské unii jsou mnohostranné. Projevují se v posílení postavení České republiky v oblasti politické a hospodářské a v rozšíření práv občanů České republiky, kteří se stali občany Evropské unie a získali významná nová práva.“¹⁴

„Velmi záleží na tom, jak Česká republika, vláda, podnikatelé a jednotliví občané dokáží využívat příznivých podmínek, které přinesl vstup České republiky do Evropské unie. Příklad srovnatelných zemí, např. Irsko, Portugalsko nebo Finsko ukazuje, že to možné je.“¹⁵

Hlavními přínosy vstupu ČR do EU jsou:

- Finanční pomoc - trvalá podpora je nemalým důvodem být členem Evropské unie, finanční výpomoc se týká podpory oprav kulturních památek, rozvoje zemědělství, kultury, vzdělání, životního prostředí.

¹³ RIEGER, K. a kolektiv. *EU, Češi a skepse*. Praha : ISV, 2004, s. 13.

¹⁴ HAD, M., STACH, S., URBAN, L. *Česká republika v Evropské unii – členství, přínosy, výzvy*. Praha : Linde a.s., 2006, s. 36.

¹⁵ HAD, M., STACH, S., URBAN, L. *Česká republika v Evropské unii – členství, přínosy, výzvy*. Praha : Linde a.s., 2006, s. 43.

- Schengenský prostor - překročení vnitřních hranic států Evropské unie bez kontroly osob. Jelikož jsou všechny okolní státy České republiky členy Evropské unie, nemusí ČR vynakládat prostředky na vybudování celnic a hraničních přechodů. Musí pouze zajistit kontrolu osob ze třetích zemí na českých mezinárodních letištích.

„S připojením na využívání Schengenského informačního systému musela Česká republika harmonizovat své policejní a správní databáze a prostřednictvím počítačových sítí zajistit rychlou dostupnost informací o osobách a věcech několika tisícům koncových uživatelů, aniž by došlo k porušení velmi přísných pravidel týkajících se ochrany osobních údajů. Úkolem podobného rozsahu je vytvoření národních struktur pro připojení vnitrostátních orgánů a konzulárních úřadů v zahraničí k Vízovému informačnímu systému.“¹⁶

- Svobodný pohyb osob, zboží, kapitálu, služeb.
- Možnost práce a studia v zahraničí – zlepšení v oblasti vysokého školství a spolupráce se zahraničními univerzitami.¹⁷
- Jednodušší cestování spojené právě se Schengenským prostorem.
- Účast na jednotném trhu Společenství, šance pro uplatnění co nejvíce firem a spotřebitelů, snížení daní.
- Česká republika musí mít konkurenceschopnou ekonomiku.
- Vstup do EU by měl přinést vyšší politickou stabilitu.
- Posílení svobody a demokracie.
- Společná měna Euro - lepší porovnání cen v zahraničí, lepší stabilita vůči inflaci.
- Lepší vymahatelnost práva - jestliže se cítím poškozena jednáním českého soudu, mohu se obrátit ještě na dvě Evropské organizace, a to na Mezinárodní soud pro lidská práva do Štrasburku nebo na Evropského ombudsmana.
- Ochrana a pomoc od Evropské unie v krizových situacích, řešení nadnárodních problémů.
- Možnost podílet se aktivně na vývoji a plánech Unie, předsednictví v Evropské unii.
- Zajištění bezpečnosti - Evropská unie je cesta k míru. Boj proti kriminalitě, terorismu, obchodu s lidmi, boj proti pašování drog a zbraní, proti trestným činům na dětech, proti praní špinavých peněz, proti korupci a podvodům.

¹⁶ STEJSKAL, L. *Bezpečné Česko v bezpečné Evropě*, Praha : Úřad vlády České republiky, 2007, s. 118.

¹⁷ RIEGER, K. a kolektiv. *EU, Češi a skepse*. Praha : ISV, 2004, s. 61.

- Zajištění základních práv občana - boj proti diskriminaci, ochrana osobních dat.
- Růst životní úrovně obyvatel ČR.
- Po vstupu do EU se stala Česká republika členem Evropské investiční banky, která je neziskovou finanční institucí Evropské unie, a která poskytuje státům Unie za výhodných podmínek úvěry.
- Příliv přímých zahraničních investic do ČR za účelem rozvoje a modernizace české ekonomiky.
- Existence projektů příhraniční spolupráce, které se promítají do každodenního života občanů v daném regionu.¹⁸
- Otevření trhů, které byly pro ČR dosud obtížně přístupné, obchod s třetími zeměmi.
- Růst průměrných mezd a platů.
- Ochrana občanů vyplývající ze společné legislativy, např. právo studovat, usazovat se a pracovat na území členských států.
- Vyšší ochrana před diskriminací v různých oblastech (např. rasová, pracovní).
- Vyšší tlak na ochranu životního prostředí.
- Právo volit a kandidovat ve volbách do orgánů EU a místních zastupitelstev.
- Právo občanů na volný pohyb po celém území EU.
- Čerpání financí z fondů EU.
- Vyšší podpora malých a středních podniků, zejména lepší přístup ke kapitálu a výsledkům výzkumu a technologického rozvoje.
- Přísnější předpisy EU zajistí větší transparentnost podnikatelského prostředí a vyšší kvalitu výrobků.
- Lepší podmínky pro přístup podniků a podnikatelů na trhy zemí EU a zemí, se kterými má EU uzavřeny obchodní dohody.
- Získání diplomu pro studenty - s přesnějším popisem vystudované školy, popis zaměření - pro lepší porozumění v ostatních zemích.
- Omezení rizik plynoucích z geopolitického postavení České republiky.¹⁹

¹⁸ RIEGER, K. a kolektiv. *EU, Češi a skepse*. Praha : ISV, 2004, s. 61.

¹⁹ ČERNOCH, P., HAD, M., STACH, S. *Česká republika v Evropské unii - Přínosy a náklady*. Praha : IFEC - Eva Rozkotává, 2004, s. 56.

4.2 Nevýhody vstupu ČR do EU

Jelikož na vstup České republiky do Unie existují dva reálné pohledy, zde je uveřejnění nejzásadnějších nevýhod druhého pohledu týkajícího se tohoto členství v EU:

- Omezení suverenity a identity České republiky ve prospěch sdílené evropské suverenity. (ALE! Evropská unie by měla poskytnout České republice prostor pro rozvíjení své národní identity!)
 - Václav Klaus se staví k problému ztráty suverenity otevřeně a bojovně, ve své knize napsal: *„V době komunismu jsme byli utlačováni individuálně, ale stejně tak jsme byli utlačováni jako národ. Pod praporem proletářského internacionalismu jsme ztratili svoji národní i státní identitu a nyní jsme v procesu jejího opětovného definování, v procesu nového formulování našich státních a národních zájmů. Postkomunistické země dnes stojí před dvojím úkolem: nalézt svoji vlastní identitu a přitom ji hned vzápětí na své cestě do Evropy neztratit.“*²⁰
- Změna cen některých výrobků a služeb, zdražování spojené s přechodem na jednotnou měnu Euro.²¹
- „Rozhazování“ peněz - financování některých ne zcela potřebných akcí a projektů Evropskou unií.
- Někteří lidé si myslí, že evropský trh strhne a ovládne menší organizace a firmy na trhu malých zemích, což je však mylná představa, Unii jde o pravý opak, i když s důsledky zesílené konkurence se musí počítat.
- Začlenění do EU nepomůže vyřešit problém geopolitického postavení ČR jako středoevropského státu střední velikosti, jenž se nachází mezi hlavními evropskými mocnostmi - Německem a Ruskem - Německo se stále snaží spíše o ovládnutí Evropských zemí a o rozvíjení vztahů s Ruskem.
- Omezení volnosti při formulování a provádění politiky státu v některých oblastech.
- Ukončení platnosti smluv České republiky s třetími zeměmi.

²⁰ KLAUS, V. *Evropa pohledem politika, pohledem ekonomu*. Praha : Centrum pro ekonomiku a politiku, 2001, s. 42.

²¹ MACHKOVÁ, H. a kolektiv. *České podnikatelské subjekty a vnitřní trh EU*. Praha : Oeconomica, 2004, s. 45.

- Výrazný nárůst byrokracie, jejíž rozhodnutí by mohla omezovat suverenitu ČR, a se kterou by pro občany bylo obtížné komunikovat vzhledem k jazykovým problémům a neznalosti postupů nutných k využití všech eventuálních možností či výhod.
- Potlačení vědomí kulturní identity občanů ČR způsobené vstupem do EU.
- ČR by se mohla stát nárazníkovým pásmem chránícím před migrací z východu, volný pohyb osob by mohl být příčinou nárůstu nebezpečí šíření nemocí.
- Nucené přerozdělování zdrojů ve prospěch ostatních zemí a regionů.
- Omezení stávajících kontaktů a vazeb např. k USA a Rusku, jednostrannou orientaci podle oficiální politiky EU.
- Tzv. "přechodná období" by omezovala ČR v plném využívání možností vyplývajících ze vstupu do EU.
- Růst nezaměstnanosti a zároveň cen bez odpovídajícího nárůstu mezd.
- Výrazný růst ceny práce vzhledem k nutnosti dodržení řady předpisů EU, což by vedlo ke snížení konkurenceschopnosti českých podniků.
- Režim tzv. "volného obchodu" lze pro ČR zabezpečit i jiným způsobem, než vstupem do EU.
- Migrace a přistěhování cizinců.²²

4.2.1 Evropská integrace ve světle české státní ideje

„Vznik a vývoj české státní ideje bytostně souvisí se zakládajícím filozoficko-politickým rozvrhem evropské integrace, který lze – právě tak jako českou státní ideu – obecně vymezit jako křesťanský platonismus. Česká státní idea podává svým zrodem a dramatickými dějinami originální české pojetí, jež upřesňuje a učleňuje významové důrazy původního a rozhodujícího, v první řadě křesťansko-platónského základu Evropy a z takto rozvrženého evropského ducha přirozeně vyrůstající demokratické civilizace.

Česká státní idea v zásadě spočívá v prioritě eticky rozvržené individuální jedinečnosti jako vůdčí autority svobodného jednání a svobodného pospolitého života v individuálně občanském a národně státním smyslu. Její filozoficko-etický základ lze

²² ČERNOCH, P., HAD, M., STACH, S. *Česká republika v Evropské unii - Přínosy a náklady*. Praha : IFEC - Eva Rozkotává, 2004, s. 91.

*vymezit jako důraz na rozhodující postavení autority individuálního, v poloze přirozeného zákona mravně vázaného svědomí a rozumu. Odtud v první řadě pochází její charakterický demokratismus.*²³

Z tohoto hlediska se Evropská unie podstatně odlišuje od základních charakteristik české a československé ideje v těchto případech:

- Evropské unii chybí věrohodný filozoficko-politický a obecně kulturní evropský základ, který by bylo možno jak s myšlenkou české státní ideje, tak s náboženským základem tradičních moderních demokracií. Evropská unie se namísto toho zakládá na povrchní ideologické směsici centralizujícího ekonomického dirigismu, který spočívá v samospasitelné autoritě institucí bez skutečného demokratického mandátu, s čímž takto souvisí i nereálná víra v ochranu Evropy před válečnou katastrofou.
- Evropská unie díky své ideologii a jí odpovídající politice soustavně popírá evidentní, reálnou a podstatnou funkci národního, mezinárodního a občanského principu demokratické civilizace. Tento nepřirozený unijní ideologický dogmatismus se zpětně projevuje v praxi tím, že zejména politici jednotlivých zemí mnohdy nedokáží rozlišit, zda se mluví o Evropské unii či o samotných jednotlivých státech.
- Evropská unie stále naivně věří v sílu kontraproduktivního ekonomického determinismu, který považuje za klíčový hybný prvek evropské unijní politiky. Toto stanovisko je však v rozporu jak se samostatnou státní ideou, tak se samostatnými základy evropské civilizace. Tato kontraproduktivnost spočívá zejména v zásadním nepochopení vztahu mezi politikou a ekonomikou, jenž vede k postupnému omezování základních principů demokratické civilizace jako základu evropanství ve prospěch byrokratického dirigismu nebo v poněkud sobeckých postojích k přičleňování kandidátských zemí. V tomto případě můžeme rozpoznat cílené oddalování rozšíření Evropské unie nebo dlouhodobé vymezení statusu druhořadého členství pro nové členské státy.
- Pro Evropskou unii je stále trochu příznačný střet zájmů členských zemí, respektive menších a větších států, kdy priority jednotlivých zemí jsou poněkud rozdílné.
- Současný stav Evropské unie vyžaduje zásadní reformu jejích filozofických základů, politické koncepce a z ní odvozených politik, institucí, celkových

²³ BEDNÁŘ, M. *Evropská tyranie – Česká státní idea, Evropská unie a demokratická civilizace*. Praha : Centrum pro ekonomiku a politiku, 2003, s. 123.

ekonomických záměrů a z nich vyplývajících pravidel. V této fázi, v jaké je Unie, je zatím zcela neudržitelný názor, že Evropská unie je při uchování svých hlavních koncepčních východisek a politicko-organizačních prvků schopná obstát jako důležitý, ne-li v budoucnu vůdčí element globální civilizace.²⁴

4.3 Analýza postojů veřejnosti

Firma Gabal, Analysis and Consulting uspořádala v roce 2000 sociologické výzkumy, které sledovaly postoje veřejnosti na otázky týkajících se České republiky a jejího vstupu do Evropské unie, míry připravenosti ČR na tuto událost, přínosy a náklady pro Českou republiku, hlavní odvětví, kde se vstup ČR do EU nejvíce projeví. Bylo dotazováno přes tisíc obyvatel, kteří vidí největší přínosy a naopak i náklady v těchto oblastech:

4.3.1 Přínosy z pohledu obyvatel České republiky

Největší přínosy jsou mezi obyvateli očekávány ve zlepšení v pracovní – ekonomické oblasti – zlepšení možnosti pracovat v zahraničí očekává 70 % dotazovaných, ale pouze 8 % z nich vážně o využití této nabídky uvažuje.

Na druhé pozici lidé nejvíce věří ve zlepšení výkonnosti české ekonomiky, a to celých 62 % dotazovaných a dostatečné finanční ohodnocení za provedenou práci by si přálo 59 % z dotazovaných a vzestup pracovní výkonnosti lidí pak 57 %.

Do celkového vzestupu standardu patří i stav životního prostředí, jehož zlepšení očekává 53 % zúčastněných.

Méně očekávaný mezi obyvateli České republiky je pozitivní vliv členství v EU na fungování státu, a to na veřejnou správu spoléhá 52 % a na snížení korupce 35 % respondentů, ve zlepšení práce justice pak doufá 50 % lidí a na postihování hospodářské kriminality doufá o pár procent lidí víc, celých 53 % dotazovaných. Z dalších

²⁴ BEDNÁŘ, M. *Evropská tyranie – Česká státní idea, Evropská unie a demokratická civilizace*. Praha : Centrum pro ekonomiku a politiku, 2003, s. 123-129.

uvedených problémů můžeme uvést zvýšení bezpečí v ulicích, pro které hlasovalo 30 % respondentů nebo zlepšení domácí politické kultury, kterou by si přálo 31 % obyvatel.²⁵

4.3.2 Obavy obyvatel ČR ze členství v EU

Největší obavy – celých 88 % - mají obyvatelé z reálného zdražování a růstu cen spojených se vstupem do EU a z vysokých nákladů České republiky vynaložené na přibližování se státům Evropské unie. Toho se obává 83 % obyvatel.

Další poměrně vysoká procentuální čísla hovoří o růstu kriminality, o níž se zmínilo 72 % lidí a přílivu cizinců, kterého se obává 67 % dotazovaných.

Rizika oslabení vlastní pozice na trhu práce a nezaměstnanosti hrají prim pouze u 45 % lidí a problémů vlastní nedostatečné jazykové vybavenosti se bojí 46 % z nás.

S přílivem cizinců souvisí i další z testovaných položek, a to vzestup konkurence cizinců na lepší pracovní místa, o níž se zmínilo celých 63 % občanů, na druhou stranu se ale každý druhý obyvatel bojí vysoké pracovní zátěže, pro kterou hlasovalo 50 % lidí.

Poslední silnou bariéru představují pochybnosti o budoucnosti národní identity v evropských podmínkách. O národní kulturu se totiž obává 53 % dotázaných a o suverenitu země taktéž 53 % občanů. Větší čísla ovšem poukazují na obavy z výprodeje půdy a majetku cizincům – 72 % dotazovaných a 71 % obyvatel si myslí, že Češi skončí jako zdroj levné pracovní síly.²⁶

„Perspektiva vstupu do EU jednoznačně vyvolává ekonomický stres a nejistotu, se kterou se musí čeští obyvatelé vyrovnat. Způsob tohoto vyrovnání závisí na vzájemném poměru očekávaných ztrát a zisků, nákladů a výnosů vstupu, na nadřazování

²⁵ *Analýza postojů veřejnosti k environmentálním aspektům vstupu ČR do EU – hlavní závěry.* Praha : Gabal, Analysis & Consulting, 2000, s. 20-29.

²⁶ *Analýza postojů veřejnosti k environmentálním aspektům vstupu ČR do EU – hlavní závěry.* Praha : Gabal, Analysis & Consulting, 2000, s. 20-29.

*perspektivy dlouhodobějších výnosů členství nad bezprostřední rizika a potíže. V tomto rozměru je česká populace spíše realistická a ve výsledku optimistická.*²⁷

4.4 Fakta vstupu do Evropské unie

Než začneme rozebírat konkrétní údaje, které Evropská unie přinesla nebo o které se zasloužila, bylo by dobré zmínit velmi často zmiňovanou otázku, zdali je možné z Evropské unie vystoupit?

Poukažme si na konkrétní případ, který je důkazem toho, že všechny státy Evropské unie vidí v členství přínosy.

*„Smlouva o přistoupení České republiky k Evropské unii neobsahuje ustanovení o možnostech vystoupení z Unie. To však neznámá, že z Evropské unie v současné době vystoupit nelze. Potvrzuje to případ Grónska, které vstoupilo do ES v roce 1973 jako součást dánského státního svazku. Po získání autonomie v roce 1979 se rozhodlo realizovat samostatnou politiku a v roce 1982 z Evropského společenství vystoupilo. Brzy dospělo k závěru, že by nebylo v zájmu Grónska plně se od ES izolovat a v roce 1985 uzavřelo s ES dohodu o přidružení.*²⁸

Kromě uvedeného případu Grónska se zatím žádný členský stát nerozhodl z EU vystoupit. Potvrzuje to, že všechny členské státy považují členství v Evropské unii za přínosné.

V říjnu roku 2007 schválila Evropská unie téměř 3,8 miliardy € - což je zhruba 104,7 miliardy Kč - na pomoc České republice při vytváření nových, kvalitnějších pracovních míst, čímž má Republika možnost pokračovat ve svém úsilí v boji proti nezaměstnanosti a sociální izolaci.

Česká republika získá během sedmiletého dotačního období tři programy dotované Evropským sociálním fondem - jeden zaměřující se na vzdělávání pro konkurenceschopnost, jeden se zaměřením na lidské zdroje a zaměstnanost a jeden pro

²⁷ *Analýza postojů veřejnosti k environmentálním aspektům vstupu ČR do EU – hlavní závěry.* Praha : Gabal, Analysis & Consulting, 2000, s. 20-29.

²⁸ ČERNOCH, P. HAD, M. STACH, S. *Česká republika v Evropské unii.* Praha : IFEC - Eva Rozkotává, 2004, s. 118.

adaptabilitu pracovní síly v Praze - ve formě spolufinancování EU přibližně 3,77 miliardy €, což představuje 85 % z celkových 4,44 miliard €. V roce 2007 obdržela Česká republika od Evropského sociálního fondu zálohu ve výši 75 miliónů €, aby první projekty mohly začít být realizovány co nejdříve.²⁹

Celkově může Česká republika v plánovacím období 2007 – 2013 čerpat ze tří evropských fondů, a to z Evropského fondu soudržnosti, z Evropského fondu pro regionální rozvoj a z Evropského sociálního fondu, dohromady z nich může vyčerpat 26,7 miliard €. ³⁰

Fondy Evropské Unie představují hlavní nástroj realizace evropské politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Právě jejich prostřednictvím se rozdělují finanční prostředky určené ke snižování ekonomických a sociálních rozdílů mezi členskými státy a jejich regiony.

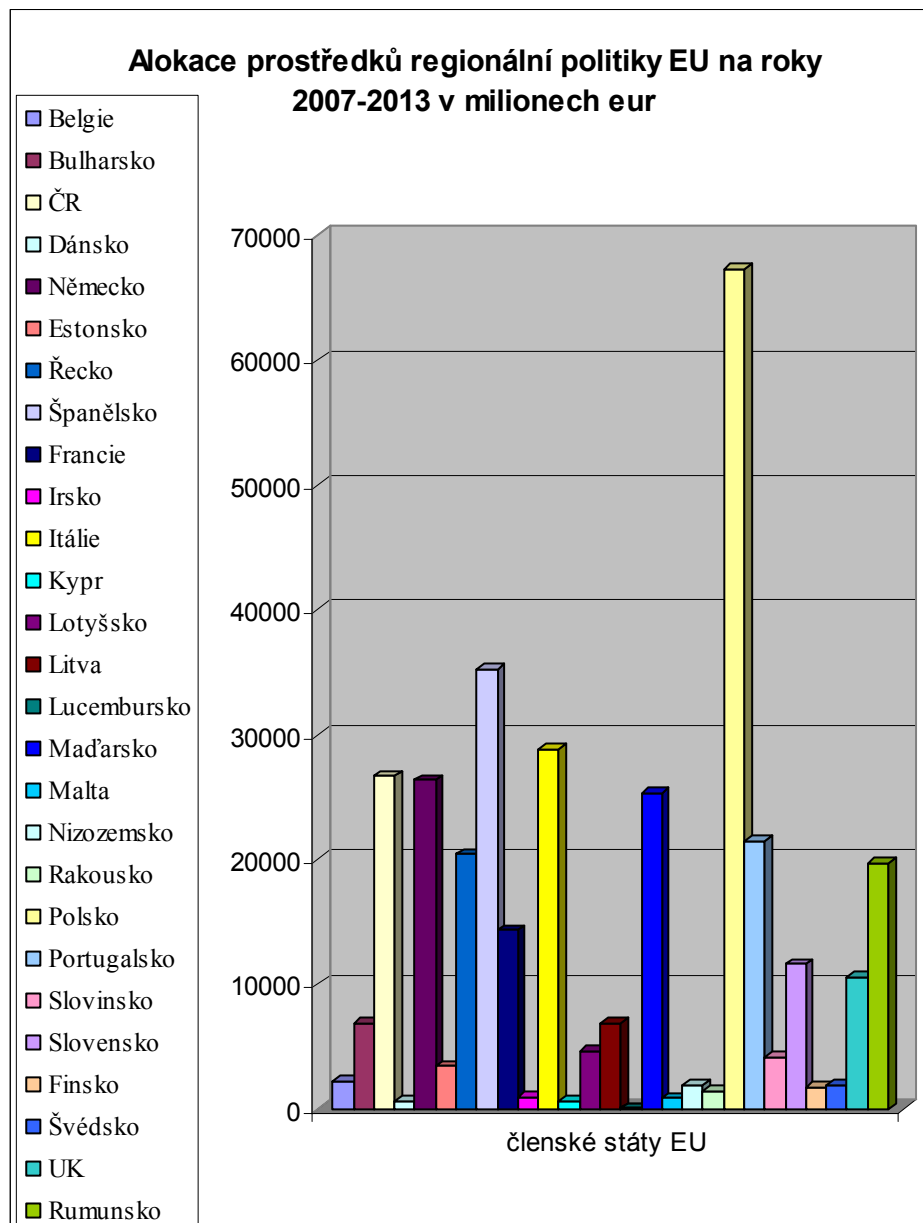
Evropská unie prostřednictvím politiky soudržnosti usiluje o rovnoměrný hospodářský a společenský rozvoj všech svých členských států a jejich regionů. Cílem je, aby se zmírnily rozdíly v životní a ekonomické úrovni mezi chudšími a bohatšími zeměmi EU a zároveň se zvyšovala schopnost Evropské unie jako celku čelit výzvám 21. století. Ve středu zájmu spolu s důrazem na udržitelný růst, inovace a konkurenceschopnost stojí vytváření otevřené, flexibilní a soudržné společnosti s vysokou mírou zaměstnanosti.³¹

²⁹ MINISTERSTVO FINANCÍ ČR : *Čistá pozice České republiky vůči rozpočtu EU za 1. pololetí nejvyšší od roku 2004.* [online]. 2008 [cit. 12. března 2009]. Dostupný z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/tiskove_zpravy_41182.html?year=2008>

³⁰ *Fondy Evropské unie.* [online]. 2008 [cit. 17. března 2009]. Dostupný z WWW: <www.strukturalni-fondy.cz>

³¹ FONDY EVROPSKÉ UNIE : *26,7 miliard € pro Českou republiku.* [online]. 2009 [cit. 2. dubna 2009]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/373ea826-c8cc-4022-ace0-5514e6e7d93f/Informace-o-fondech-EU>>

Graf 1: Alokace prostředků regionální politiky EU v letech 2007-2013 v mil. EUR³²

Ve srovnání s ostatními členskými státy je tedy Česká republika čtvrtou zemí s nejvyššími příjmy ze strukturálních fondů pro toto plánovací období a to hned po Polsku, které čerpá 67,3 miliard €, Španělsku, které čerpá 35,2 miliard € a Itálii, která má k dispozici 28,8 miliard €.

„V průběhu prvního pololetí 2008 obdržela Česká republika z rozpočtu EU celkem 44,4 mld. Kč (cca 1,7 mld. €) a odvedla do něj 18,2 mld. Kč (cca 720,8 mil. €).

³² EVROPSKÁ KOMISE : *Alokace prostředků regionální politiky EU v letech 2007-2013*. [online]. 2009 [cit. 24. března 2009]. Dostupný z WWW: <http://ec.europa.eu/index_cs.htm>

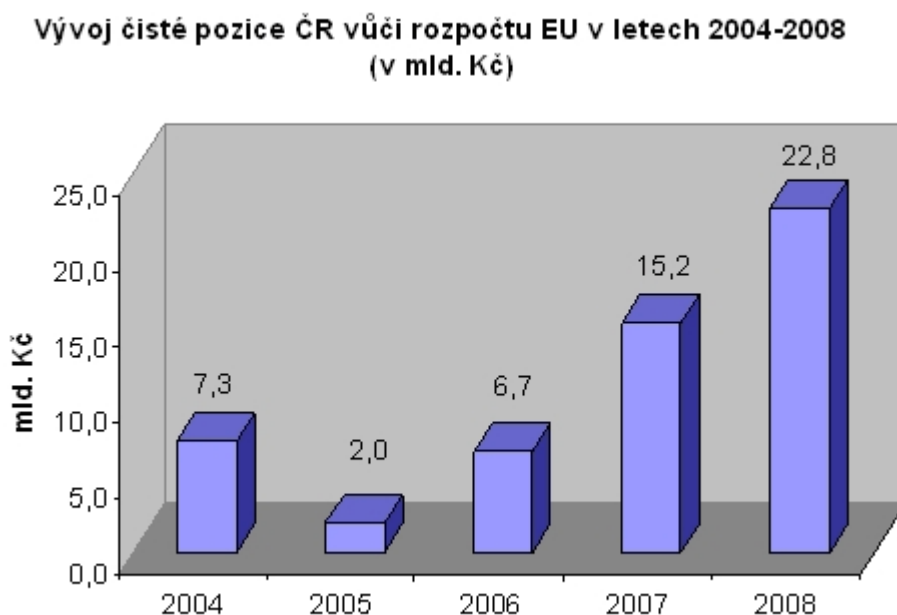
Čistá pozice ČR za první pololetí 2008 je tedy výrazně pozitivní, ČR získala o 26,2 mld. Kč více (cca 1 mld. €), než do evropského rozpočtu odvedla. Toto číslo znamená nejlepší výsledek za 1. pololetí od roku 2004³³.

Klíčovou úlohu v pozitivní bilanci ČR ve vztahu k rozpočtu EU v prvním půlroce 2008 sehrály příjmy ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti EU.

Za celý rok 2008 obdržela Česká republika od Evropské unie celkem 58,3 mld. Kč a odvedla do něj 35,5 mld. Kč. Výsledná čistá pozice ČR za rok 2008 je také podstatně vyšší, než byla čistá bilance za rok 2007, která dosáhla výše 15,2 mld. Kč.

Vyplývá z toho, že stejně tak jako v předchozích letech zůstává i nadále ČR čistým příjemcem z rozpočtu EU.

Graf 2: Vývoj čisté pozice ČR vůči rozpočtu EU v letech 2004-2008 v mld. Kč³⁴

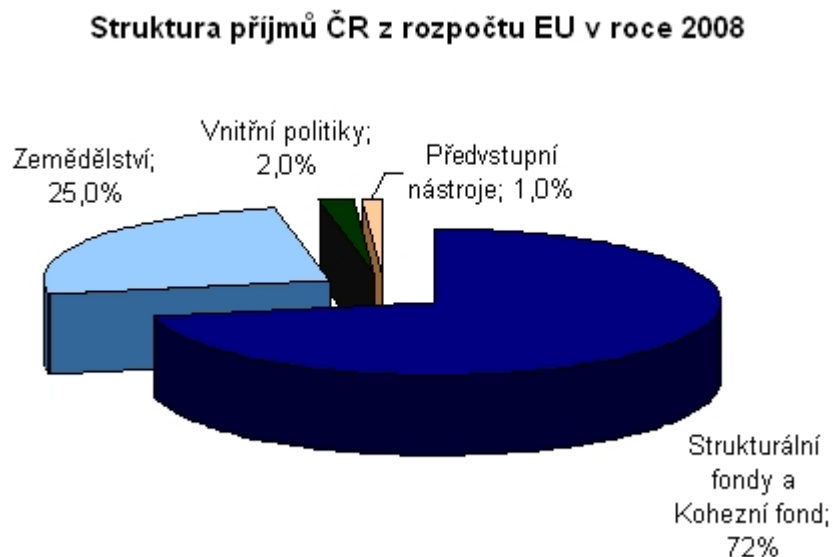
Příjmy ČR ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti EU dosáhly celkem 41,9 mld. Kč a tvořily tak téměř tři čtvrtiny celkových příjmů ČR z rozpočtu Unie. Z dalších

³³ MINISTERSTVO FINANCÍ ČR : Čistá pozice České republiky vůči rozpočtu EU za 1. pololetí nejvyšší od roku 2004. [online]. 2008 [cit. 12. března 2009]. Dostupný z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/tiskove_zpravy_41182.html?year=2008>

³⁴ BUSINESS INFO : Čistá pozice ČR vůči rozpočtu EU v roce 2008 opět rekordní. [online]. 2009 [cit. 12. března 2009]. Dostupný z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/leden-2009/pozice-cr-vuci-rozpoctu-eu-opet-rekordni/1001764/51816/>>

významných položek příjmů ČR z evropského rozpočtu byly prostředky na Společnou zemědělskou politiku ve výši 14,6 mld. Kč.

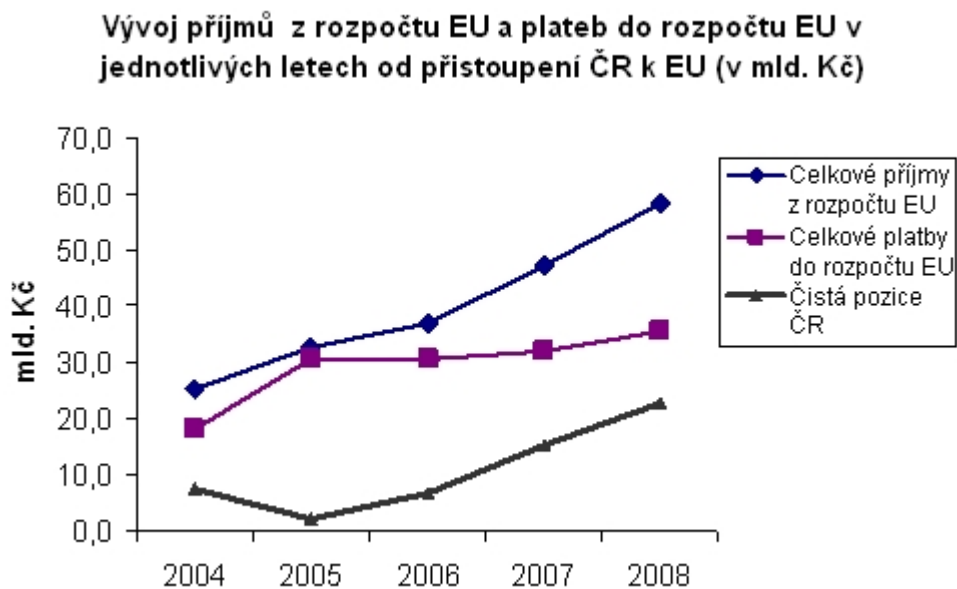
Graf 3: Struktura příjmů ČR z rozpočtu EU v roce 2008³⁵

Celková čistá pozice České republiky od vstupu 1. května 2004 do 31. prosince 2008 se pohybuje pouze v kladných hodnotách, což je pro Českou republiku tím nejlepším výsledkem, za kterým stojí dynamicky rostoucí příjmy ČR z rozpočtu EU, na úkor odvodů ČR do evropského rozpočtu, které se zvyšují poměrně mírným tempem.

³⁵ BUSINESS INFO : Čistá pozice ČR vůči rozpočtu EU v roce 2008 opět rekordní. [online]. 2009 [cit. 12. března 2009]. Dostupný z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/leden-2009/pozice-cr-vuci-rozpocetu-eu-opet-rekordni/1001764/51816/>>

Graf 4: Vývoj příjmů z rozpočtu EU a plateb do rozpočtu EU v jednotlivých letech od přistoupení České republiky k Evropské unii³⁶

Za celé členské období 2004 – 2008 dosud ČR odevzdala do rozpočtu Evropské unie 146,6 mld. Kč a získala 200,6 mld. Kč. Kladné saldo čisté pozice České republiky ve vztahu k rozpočtu EU tak dosahuje celkově 54 mld. Kč.

Celkově získala Česká republika na období 2007-2013 ze strukturálních fondů Evropské unie 26,7 miliard €, tedy zhruba 752,7 miliard Kč, které použije pro další rozvoj a pomoc svým regionům, konkrétně na hospodářskou a sociální problematiku, na obnovu poškozeného životního prostředí, do odvětví školství, vědy a výzkumu, do státní správy a veřejných institucí, pro podnikatele a pro neziskové a příspěvkové organizace.

Celkové příjmy na politiku soudržnosti včetně zálohových plateb na období 2007-2013 dosáhly celkem 32,8 mld. Kč (cca 1,3 mld. €) a tvořily téměř tři čtvrtiny celkových příjmů ČR z rozpočtu Unie. Další významnou položku příjmů ČR z evropského rozpočtu představovaly prostředky na Společnou zemědělskou politiku ve výši 11,7 mld. Kč (463 mil. €). Podstatnou část z toho tvořily přímé platby (celkem 8,5

³⁶ BUSINESS INFO : Čistá pozice ČR vůči rozpočtu EU v roce 2008 opět rekordní. [online]. 2009 [cit. 12. března 2009]. Dostupný z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/leden-2009/pozice-cr-vuci-rozpocetu-eu-opet-rekordni/1001764/51816/>>

mld. Kč, tj. 338 mil. €) za předcházející rok, které jsou vždy vypláceny v průběhu prvního čtvrtletí následujícího roku.³⁷

Dalším neméně důležitým faktem je nárůst hrubého domácího produktu. Jelikož tento jev je u členských zemí velmi sledován a podporován, můžeme poněkud přesně srovnat celkové změny. *„Jestliže dva roky před vstupem do EU rostl hrubý domácí produkt ročně o tři procenta, během dvou let se prakticky zdvojnásobil a v průměru dosahuje ročního tempa 5,5 procenta. Pokud export před vstupem do Unie rostl v průměru o sedm procent, po vstupu do EU se zvýšil na 17 procent.“*³⁸ Vývoz z ČR do států Unie se v roce 2005 zvýšil o 95 miliard korun a celková vzájemná obchodní bilance dosáhla výrazného přebytku ve výši 281 miliard korun. A to si uvědomme, že tyto údaje jsou pro rok 2005, tedy platné již po dvouletém členství v EU.

Nemůžeme nezmínit a opomenout zemědělský sektor, pro který byl vstup do EU snad tím největším přínosem, snad už jen díky výraznému zvýšení dotací pro tento sektor. *„Objem podpor pro zemědělství se v roce 2004, kdy Česká republika vstoupila do Evropské unie, zvýšil zhruba na 26 miliard korun z předchozích 13,2 miliard Kč. V roce 2005 to bylo již kolem 29 miliard a dotace nadále stoupají. Pouze za tyto první dva roky po vstupu do EU toto odvětví vykázalo zisk přes sedm miliard, zatímco během pěti let před vstupem bylo převážně ztrátové.“*³⁹

Značný rozvoj můžeme zaznamenat i u průmyslové výroby, která své tempo růstu po vstupu do EU zvýšila ze stávajících 5 procent na průměrných 8,5 procent nebo vzestup o 24 procent za dva roky u turistického ruchu. Zahraniční obchod proto přináší ekonomice i podnikatelům nezanedbatelné zisky. Jenom v roce 2005 tento sektor zaznamenal v České republice přebytek ve výši téměř 42 miliard korun.

V porovnání se stejným obdobím před vstupem České republiky do Evropské unie byl zahraniční obchod v prvním roce po vstupu doprovázen některými změnami, které souvisely se zapojením do rozšířeného trhu EU. Českým firmám se zvětšil vnitřní

³⁷ MINISTERSTVO FINANCÍ ČR : *Čistá pozice České republiky vůči rozpočtu EU za 1. pololetí nejvyšší od roku 2004.* [online]. 2008 [cit. 12. března 2009]. Dostupný z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/tiskove_zpravy_41182.html?year=2008>

³⁸ HAD, M., STACH, S., URBAN, L. *Česká republika v Evropské unii – členství, přínosy, výzvy.* Praha : Linde a.s., 2006, s. 44.

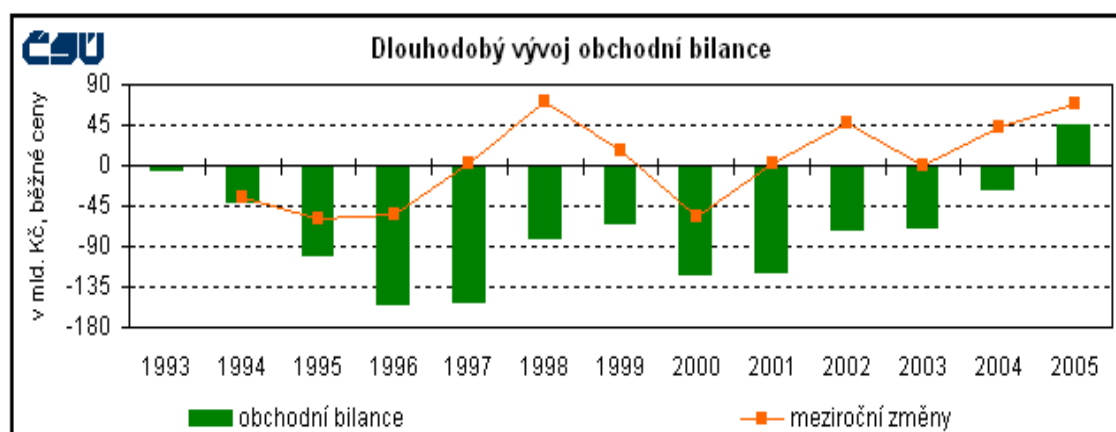
³⁹ HAD, M., STACH, S., URBAN, L. *Česká republika v Evropské unii – členství, přínosy, výzvy.* Praha : Linde a.s., 2006, s. 44.

trh a podstatně se změnilы podmínky pro obchodování. Padly celní bariéry, byly odstraněny překážky při překročení hranic v rámci Unie a snížily se transakční náklady. To se pozitivně projevilo ve výsledcích zahraničního obchodu. O tom svědčí dosažená tempa růstu vývozu i dovozu, výrazné zlepšení obchodní bilance, posuny v teritoriální i zbožové struktuře zahraničního obchodu.

Od vzniku České republiky v roce 1993 byl stav obchodní bilance spíše označován za pasivní. Toto pasivum obchodní bilance bylo způsobeno zejména obdobím transformace směrem ke kapitalistickému hospodaření po roce 1989. V té době si čeští vývozci, dříve plánovitě napojení na východní trhy, dokázali nalézt nová odbytíště, a to především v sousedních zemích západní Evropy, v silně konkurenčním prostředí.

Od vstupu do EU se tento stav začal rychle měnit a již rok 2005 byl pro Českou republiku mimořádně příznivým, kdy HDP dosáhl 2 931,1 miliardy Kč, což bylo meziročně reálně více o 6,0 %. Zvýšilo se tempo přírůstku HDP, došlo k výrazné změně jeho struktury a zároveň bylo dosaženo nízké míry inflace. Podstatně více zpomalil růst výdajů na tvorbu hrubého kapitálu než spotřeba domácností. Vývoz převážil nad dovozem zboží.⁴⁰

Graf 5: Vývoj obchodní bilance ČR do roku 2005⁴¹

⁴⁰ ČESKÁ REPUBLIKA : *Obchodní bilance*. [online]. 2009 [cit. 1. dubna 2009]. Dostupný z WWW: <<http://www.czech.cz/cz/ekonomika-podnikani-veda/vseobecne-informace/zahranicni-obchod/obchodni-bilance?i=3?i=3>>

⁴¹ BUSINESS INFO : *Statistiky zahraničního obchodu*. [online]. 2009 [cit. 12. března 2009]. Dostupný z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/rubrika/statistiky-zahranicniho-obchodu/1000453/>>

Vývoj zahraničního obchodu byl v prvním roce po vstupu do EU oproti stejnému období před vstupem do EU charakterizován především vysokými tempy růstu vývozu i dovozu, která znamenala zvýšení obratu zahraničního obchodu za období členství v EU o 20,6 %. Obrat zahraničního obchodu dosáhl 3 569,2 mld. Kč (z toho vývoz 1 790,2 mld. Kč a dovoz 1 779,0 mld. Kč) a byl proti období před členstvím v EU vyšší o 609,1 mld. Kč. Významnější podíl na přírůstku obratu zahraničního obchodu měl vývoz (56,4 %), který se zvýšil o 23,8 % (o 343,8 mld. Kč), vliv dovozu, jenž byl vyšší o 17,5 % (o 265,3 mld. Kč), představoval 43,6 %.⁴²

Ve srovnání se zahraničním obchodem v roce 2008 zjistíme, že zahraniční obchod České republiky se po vstupu do Unie každým rokem výrazně zlepšuje a Česká republika má nezanedbatelný celkový podíl na obratu EU27, z nově přichozích států si udržuje jednu z nejlepších pozic.

„Systémové změny zahraniční politiky České republiky po vstupu do EU jsou úzce napojeny na proces globalizace. Prohlubující se evropeizace české zahraniční politiky vyžaduje daleko komplexnější a důkladnější přípravu a vedení české zahraniční politiky, která se svým obsahem prolíná s politikou vnitřní. Z toho plynou nároky na koordinační úlohu, vysokou profesionalitu zahraniční služby a státních úředníků. Vzhledem k tomu, že se subsystém EU nadále dynamicky vyvíjí a prosperita ČR se od fungování EU přímo odvíjí, zaslouží si další zkoumání provázanost vnitřní a zahraniční politiky, evropeizace vnitrostátních procesů aktérů.“⁴³

⁴² BUSINESS INFO : *Statistiky zahraničního obchodu*. [online]. 2009 [cit. 5. dubna 2009]. Dostupný z WWW:

<<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/statistiky-zahranicniho-obchodu/vyvoj-zahranicniho-obchodu-rok-2005/1000453/38980/>>

⁴³ SVÍTIL, P. *Evropeizace české zahraniční politiky v souvislosti se vstupem do EU*. Praha : Oeconomica, 2008, s. 18.

Tab. 1: Zahraniční obchod zemí EU27 v roce 2008 v mld. EUR⁴⁴

Země	Vývoz	Dovoz	Bilance	Meziroční růst v %		Podíl v % na	
				vývoz	dovoz	vývozu EU27	Dovozu EU27
Belgie	323,3	319,2	4,1	2,5	5,9	8,1	7,7
Bulharsko	15,3	25,3	-10,1	13,3	15,5	0,4	0,6
Česká republika	99,4	96,2	3,2	11,2	11,6	2,5	2,3
Dánsko	79,5	75,6	3,9	6,1	5,1	2,0	1,8
Estonsko	8,4	10,9	-2,5	5,0	-4,4	0,2	0,3
Finsko	65,5	61,7	3,8	-0,3	3,5	1,6	1,5
Francie	411,7	479,6	-67,9	2,2	6,1	10,3	11,5
Irsko	84,5	56,4	28,0	-4,7	-7,8	2,1	1,4
Itálie	365,8	377,3	-11,5	2,0	2,5	9,1	9,0
Kypr	1,1	7,2	-6,1	10,0	14,3	0,0	0,2
Litva	16,1	21,0	-5,0	28,8	18,0	0,4	0,5
Lotyšsko	6,9	10,9	-4,0	13,1	-2,7	0,2	0,3
Lucembursko	17,3	21,5	-4,2	5,5	7,0	0,4	0,5
Maďarsko	73,2	73,4	-0,1	5,2	5,3	1,8	1,8
Malta	1,9	3,1	-1,2	-13,6	-11,4	0,0	0,1
Německo	993,9	818,5	175,5	3,1	6,3	24,8	19,6
Nizozemsko	430,4	389,8	40,5	7,1	8,5	10,7	9,3
Polsko	114,3	138,9	-24,6	11,7	14,9	2,9	3,3
Portugalsko	38,0	61,2	-23,2	1,1	7,2	0,9	1,5
Rakousko	123,0	124,7	-1,7	3,0	4,8	3,1	3,0
Rumunsko	33,6	56,2	-22,7	13,9	9,6	0,8	1,3
Řecko	17,2	52,9	-35,7	0,0	-4,9	0,4	1,3
Slovensko	48,2	49,8	-1,6	13,7	13,4	1,2	1,2
Slovinsko	23,2	25,1	-1,9	5,5	9,1	0,6	0,6
Spojené království	311,7	429,7	-118,0	-2,7	-5,5	7,8	10,3
Španělsko	182,4	272,9	-90,5	-1,3	-3,9	4,5	6,5
Švédsko	124,6	113,5	11,2	1,1	2,0	3,1	2,7
EU27 celkem	4 010,4	4 172,5	-162,1	6,0	7,0	100,0	100,0
Eurozóna 15	3 079,2	3 071,1	8,1	2,7	4,5	76,8	73,6
EU15	3 568,8	3 654,5	-85,7	2,2	3,1	89,0	87,6
nové státy EU	441,6	518,0	-76,4	10,8	10,9	11,0	12,4

⁴⁴ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD : Zahraniční obchod ČR v roce 2008. [online]. 2009 [cit. 5. dubna 2009]. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz/csu/2009edicniplan.nsf/p/6008-09>>

5. Možnosti a strategie České republiky

„Státy střední a východní Evropy mají ve staleté historii Evropy problém, že jsou o něco pomalejší a obtížněji se dotahují na pohyblivější západ Evropy. I debata o České republice je právě o tom, jestli se dát cestou izolace a ochranářství, tím, že se bojí pohyblivého západu Evropy, anebo si jako Češi řekneme, že se toho procesu chceme zúčastnit i se všemi riziky, protože to je především výzva, do jaké míry využijeme míst, kde se můžeme v Evropě chytit a prosadit.“⁴⁵

„Je zřejmé, že Česká republika nemůže hrát roli velmoci, která chce aktivně ovlivňovat politiku EU ve všech jejích oblastech. Může ale chtít aktivně ovlivňovat politiku EU ve vybraných oblastech a v ostatních oblastech situaci jen monitorovat.“⁴⁶

Z tohoto pohledu má tedy Česká republika možnost zvolit některou z nabízejících se strategií:

5.1 Velké ambice

- Strategie nepostradatelného specialisty, z níž plyne:
 - Strategie vzorného člena EU,
 - Strategie mostu mezi Východem a Západem.

Češi by si zvolili některou z oblastí politiky EU a snažili by se přicházet s novými a originálními řešeními, získávali by pro ně širší podporu a snažili by se prosadit svůj vliv na formulování pravidel regulace těchto oblastí, aby to bylo pro Českou republiku co nejvýhodnější.

- Strategie rebela

Česká republika nemůže být schopná již od samého počátku členství v Evropské unii splňovat všechna předepsaná kritéria, proto si vyžádala několik přechodných období, která tyto problémy pouze odsouvají a tím odsouvají i nárok obyvatel ČR na plnění těchto práv Evropské unie.

⁴⁵ ZAORÁLEK, L. *Evropa jako dialog*, Praha : Úřad vlády České republiky, 2005, s. 28.

⁴⁶ FRIČ, P. a kolektiv. *Česká soda v Evropské Unii*. Praha : Ceses, 2004, s. 17.

Obyvatelé České republiky nepřehlédnou ani zdražování potravin a jiných věcí, na které v určité míře určitě dojde v zájmu sjednocení evropského trhu.

Nedodržení přísných hygienických a ekologických norem EU vedlo k uzavření mnoho českých zpracovatelských a jiných podniků a tím pádem i k propouštění pracovních sil.

Po skončení přechodného období pro obchodování s půdou se očekává přísun i zahraničních spekulantů a pozemkových vlastníků, kteří začnou skupovat domy, pozemky, lesy, půdy.

- Strategie vůdce koalice

Lze si představit i situaci, kdy Česká republika usiluje o vedoucí roli čistě jen z důvodů prestižních, bez podrobnějších ohledů na praktické důsledky. Tento přístup by ale nenašel nadšené pochopení ani u většiny politických subjektů, ani u veřejnosti.

Strategie koaličního lídra se pro zemi naší velikosti z různých důvodů moc nehodí. Česká republika má sama natolik svých problémů, že není vhodné, aby se pouštěla do řešení problémů ostatních zemí. Více pravděpodobnější by se mohla jevit situace, kdy by Česká republika měla za potřebí tvořit koalici s ostatními státy ne z hlediska vůdcovské pozice, ale za účelem právě řešení vlastních problémů.

- Strategie hledání mocného patrona

Po zavedení ústavní smlouvy se začne budovat demokraticky občanská Evropa. Zavedení světové měny eura si žádá náročnější metody integrace pro lepší udržení stability. K tomu je zapotřebí jednotná ekonomická politika, která se prosazuje skrz jednotnou zahraniční politiku a zahraniční politika je úzce spjata se společnou obrannou politikou.

Vědomí si těchto souvislostí dává Evropským institucím právo převzetí dalších pravomocí členských států do svých rukou, s čím ne všechny státy souhlasí. Velká Británie se bude snažit oddalovat přijetí eura a bude se snažit zpomalit další politickou integraci. V reakci na tyto skutečnosti může vzniknout tzv. „vícerychlostní Evropa“, kdy na jedné straně bude stát dynamické prointegrační jádro utvořené kolem Francie, Německa a států Beneluxu, tedy i Česká republika, a na straně druhé ostatní státy.

5.2 Střední ambice

- Strategie ostražitého hlídače

Při této strategii je velmi důležité umět si hned na začátku rozdělit kompetence, které jsou pro naši zemi důležité, které se vyplatí chránit před eurobyrokraty, a které nikoli.

Je však velmi pravděpodobné, že domácí politická sféra nebude schopná domluvit se na tom, které oblasti evropské politiky jsou pro nás klíčové, kde musíme být ostražití, proto se tento typ strategie může stát pro Českou republiku zbytečně finančně vyčerpávajícím a nákladným.

- Strategie odbourávání bariér

Česká republika by se mohla chtít co nejrychleji stát plnohodnotným členem evropské unie, proto by se mohla snažit zrušit co nejrychleji všechna přechodná období, která si jednotlivé členské státy vůči ní vydobily, přesvědčit ostatní státy i o zbytečnosti dalších bariér, a tím umožnit občanům ČR co nejdříve využívat práv vyplývajících z členství v EU.

- Strategie primární obrany národní suverenity

Česká republika se v evropské politice může soustředit na ochranu státní suverenity a prosazování vlastní svébytnosti. V rámci této strategie se bude snažit eliminovat jakékoliv snahy o federalizaci Unie, i když se sama může jen ztěžít otevřeně postavit proti prohlubování demokracie v Unii, proti principům subsidiarity a partnerství.

Může ale tyto všechny principy na oko uplatňovat, ale na domácí půdě ignorovat a zároveň uzavírat tichá spojení s jinými zeměmi, aby nepodporovaly snahy evropských institucí posilovat zásady, které oslabují pozici národních států, a které pomáhají vyrovnat demokratický deficit v Evropské unii.

- Ochranařská strategie

Česká republika se bude snažit co nejlépe využít možnosti ochrany svých výrobců v rámci Evropské unie, poskytovat jim státní podpory s cílem posunout hranice vlastní ochranařské politiky tak daleko, jak jen to bude možné a bude se snažit o prodloužení různých přechodných období, která chrání domácí producenty.

5.3 Malé ambice

- Strategie odtažitého člena

Již samotný výsledek referenda o vstupu ČR do EU ukázal určitou chladnou rezervovanost Čechů vůči Evropské unii, kterou nejlépe definuje výrok: „Stejně tam musíme, ať chceme nebo ne.“ Češi si jsou vědomi, že Česká republika nemá jinou možnost, než být členem Unie, proto členství v EU říkají „ANO“, avšak s určitou mírou odtažitosti se dá počítat i v budoucnosti. Po tzv. „nováčkovském syndromu“, který v ČR bude vládnout ještě pár let, je možné držet se v Unii spíše vzadu a nepouštět se neuváženě do žádných proevropských aktivit, pokud k tomu nebudeme přímo vyzváni.

- Strategie černého pasažéra

Cílem této strategie je možnost vyhýbat se úkolům Evropské unie a nepřijímat žádné odpovědnosti, ale pouze čerpat a sbírat výhody z Unie, například prodejem českého hlasu tomu, kdo víc slíbí. Tento způsob strategie by stál Českou republiku nejméně energie na řešení evropských záležitostí.⁴⁷

„Česká republika by ráda hrála v současném integračním procesu aktivní roli jako spolehlivý, stabilní, transparentní a sebevědomý partner. Mohu Vás ujistit, že nechceme pouze přijímat, že jsme připraveni též dávat. Dobře víme, že si své vlastní problémy musíme vyřešit sami a neočekáváme, že je naši evropští sousedé budou řešit za nás. Já jsem velice optimistický, pokud se týká našeho současného řešení těchto problémů, a mohu Vás ujistit, že se nevzdáme v našem úsilí definitivně se vyrovnat s naší komunistickou minulostí a stát se svobodnou, demokratickou, fungující a prosperující zemí svobodné, demokratické, fungující a prosperující Evropě.“⁴⁸ (Václav Klaus)

⁴⁷ FRIČ, P. a kolektiv. *Česká soda v Evropské Unii*. Praha : Ceses, 2004, s. 17-35.

⁴⁸ KLAUS, V. *Evropa pohledem politika, pohledem ekonomu*. Praha : Centrum pro ekonomiku a politiku, 2001, s. 44.

6. Práva českých občanů, tj. práva občanů Evropské unie

Již bylo zmíněno, že členstvím v EU se výrazně rozšířily pravomoci občanů každé členské země, tedy i občanů České republiky.

Veřejnost si často není schopná ani uvědomit, na jaká všechna práva má nárok, čeho může využít a na jaké instituce se může jedinec obrátit, čeho se v případě potřeby dovolávat.

Těmi možná nejzásadnějšími okruhy pro obyvatele České republiky jsou tato práva:

- Volný pohyb a usazování na území členských států EU.
- Volit a kandidovat ve volbách do Evropského parlamentu.
- Volit a kandidovat v obecních volbách v členském státě, kde bydlí.
- Využívat ochrany diplomatických a konzulárních orgánů členských států na území třetí země.
- Předkládat petice Evropskému parlamentu.
- Obracet se na ombudsmana Evropské unie při nesprávné činnosti institucí a orgánů Společenství. (S výjimkou Soudního dvora a Soudu první instance, při jejich soudní činnosti.)
- Písemně se obracet na kteroukoliv instituci Evropské unie v češtině a v češtině obdržet odpověď.
- Právo na přístup k dokumentům Evropského parlamentu, Evropské komise a Rady.
- Právo na náhradu škody, která je způsobena při plnění povinností institucí Společenství nebo osobou pracující pro Společenství.
- Právo hledat si zaměstnání a pracovat ve všech členských státech EU.
- Právo pracovat v institucích Evropské unie.⁴⁹

⁴⁹ ČERNOCH, P., HAD, M., STACH, S. *Česká republika v Evropské unii - Přínosy a náklady*. Praha : IFEC - Eva Rozkotává, 2004, s. 47.

7. Zastoupení České republiky v orgánech Evropské unie

Velmi důležitým faktem pro Českou republiku je její zastoupení v orgánech Evropské unie, možnost být u rozhodování o věcech spojené s fungováním Evropské unie, a na tomto rozhodování se podílet, možnost dát najevo vlastní názor.

Tyto skutečnosti se realizují skrze povolané osoby Českou republikou v orgánech Evropské unie:

- Předseda vlády ČR je členem Evropské rady - nejvyššího politického orgánu EU.
- Občan ČR je členem Evropské komise.
- Zástupce vlády ČR je členem Rady ministrů.

ČR se podílí na rozhodování tohoto důležitého orgánu Unie. Bez souhlasu ČR nebude přijato žádné rozhodnutí Rady, bude-li se jednat o otázkách, kde se vyžaduje zásada jednomyslnosti.

- Občan ČR je členem Evropského soudního dvora.
- ČR je zastoupena 24 europoslanci (od roku 2009 se počet změní na 22 poslanců)
- Občan ČR je členem Soudu první instance.
- Občan ČR je členem Evropského účetního dvora.
- ČR má 12 zástupců v Hospodářském a sociálním výboru.
- ČR má 12 zástupců ve Výboru regionů.
- ČR má zástupce ve sboru ředitelů Evropské investiční banky.
- ČR má zástupce v Generální radě Evropské centrální banky.
- ČR má zástupce ve Výboru pro vědu a techniku.
- ČR je členem Europolu - Evropské policie.
- ČR je členem Eurojustu - organizace pro justici.⁵⁰

⁵⁰ ČERNOCH, P., HAD, M., STACH, S. *Česká republika v Evropské unii - Přínosy a náklady*. Praha : IFEC - Eva Rozkotává, 2004, s. 35.

8. České předsednictví EU

Jak již bylo zmíněno jedno z pozitiv členství ČR v EU, kterým je předsednictví státu v Evropské unii. Právě v tomto období předsedá Česká republika jednání „sedmadvacítky“. Její předsednictví trvá od ledna do června roku 2009, ale celková příprava na předsednictví trvá fakticky dva roky.

Kromě organizace a formulace vlastních priorit byly důležité zejména schůzky s hlavami států a předsedy vlády všech členských států v rámci „tour de capitals“, stejně jako posílení spolupráce s Evropskou komisí.

Završením příprav je pak spolupráce v rámci předsednického tria. Spolu s Francií, po níž předsednické křeslo přebíráme a Švédskem, které následuje po nás, Česká republika vypracovala 18-ti měsíční program předsednictví. To vše bylo nezbytné učinit, aby předsednictví bylo úspěšné a přinášelo konkrétní výsledky.

Díky této přípravě lze říci, že priority českého předsednictví nejsou pouze prioritami národními, ale prioritami celé Evropské unie. Motto českého předsednictví je „Evropa bez bariér“ a odráží tolik známé čtyři základní unijní svobody – volný pohyb zboží, kapitálu, pracovníků a služeb, které hodlá prosazovat v plném rozsahu. Logo našeho předsednictví, tedy doména www.EU2009.cz, k nim symbolicky přidává pátou svobodu – volný pohyb informací a znalostí. Hlavní priority českého předsednictví pak lze shrnout do sloganu „3E“ – ekonomika, energetika a Evropa a svět (přeloženo z anglického jazyka „Economy, Energy, External Relations“).

Ekonomickou ambicí je pro Českou republiku zvyšování evropské konkurenceschopnosti, posilování důvěry spotřebitelů, ale i malých a středních podniků v tržní hospodářství, efektivní a rozumné řešení stávající finanční krize, pokračování v liberálních reformách rozpočtu a politik Evropské unie, zejména Společné zemědělské politiky a v neposlední řadě zvyšování zaměstnanosti.

Energetika je v očích České republiky hledáním rovnováhy mezi nároky životního prostředí a udržení evropské konkurenceschopnosti a bezpečnosti. Za klíčovou debatu je považována debata o diverzifikaci zdrojů a o nových sítích, která se

jeví pro budoucnost a bezpečnost Evropské unie jako velmi potřebná, aby měla Evropská unie společnou energetickou politiku a vystupovala v jednáních o dodávkách energetických surovin jednotně.⁵¹

V dnešní době se opět ukazuje, jak velký problém představuje spolehlivost dodávek. Ukrajina se znovu, tak jako v roce v lednu 2006, dostala do sporu s Ruskem a do Evropy přestal proudit zemní plyn z východu. Rusko stejně jako Ukrajina tak výrazně ztrácejí svou důvěryhodnost. Zajištěním alespoň částečné nezávislosti dodávek na nespolehlivých partnerech se „sedmadvacítka“ zabývá dlouhodobě. Hlavním klíčem k jeho řešení, ke kterému se Evropská unie stále ubírá, je stavba plynovodu Nabucco. Ten by měl spojit kaspickou oblast s Evropou, konkrétně mají první dodávky směřovat z Ázerbájdžánu přes Turecko, Bulharsko, Rumunsko a Maďarsko až do Vídně.

Problémů s tímto projektem je však hned několik. Zprvu není jasné, zda by plánované potrubí vůbec naplnil nějaký plyn, protože Rusové v současnosti uzavírají řadu smluv o budoucích dodávkách právě se zeměmi, odkud měl suroviny čerpat plynovod Nabucco. Ruský plynárenský monopol Gazprom navíc plánuje výstavbu dvou nových plynovodů – jeden severní cestou (Nord Stream) a druhý jižní cestou (South Stream), který přímo konkuruje svými potencionálními dodávkami Nabuccu. Není tedy nejen jasné, zda by unijní projekt měl odkud čerpat plyn, ale také není dořešena poptávka. Poslední otázkou zůstává nejasné financování Nabucca, jehož cena se odhaduje na 12 miliard dolarů.

Česko jako předsednická země však za projektem stále stojí. „*Je to prioritou absolutní a je to vnímáno i našimi partnery a takto jsme se dohodli na jednání zemí Visegrádské čtyřky*“, řekl o jeho významu v září premiér Topolánek, kde Visegrádská čtyřka je aliancí čtyř zemí střední Evropy, a to Česka, Maďarska, Polska a Slovenska.

České předsednictví by rádo, tak jak je zveřejněno v českých prioritách, přispělo k zajištění energetické bezpečnosti především třemi hlavními způsoby, a to identifikací priorit v infrastruktuře, jejím rozvojem a aktivním přístupem k diverzifikaci energetických zdrojů, kde se zaměří zejména na již zmiňované vztahy s Ruskem a kaspickým regionem. V oblasti přenosových soustav hodlá předsednictví pracovat na

⁵¹ TOPOLÁNEK, M. *České předsednictví v Evropské unii*. [online]. 2009 [cit. 27. 2. 2009]. Dostupný z WWW: <<http://www.eu2009.cz/cz/czech-presidency/ceske-predsednictvi-4013/>>

lepší spolupráci jejich národních koordinátorů a chtělo by prosadit dostavbu chybějících segmentů ve stávající přenosové a dopravní energetické infrastruktuře.

Vnitřní trh s elektřinou a plynem

V liberalizaci energetických trhů se za francouzského předsednictví Evropské unii podařilo dosáhnout jen malého pokroku. Je to dáno mimo jiné také faktem, že země galského kohouta je proslulá svými energetickými giganty – například EDF nebo GDF.

Ministři odpovědní za energetiku se na hrubých obrysech návrhu na liberalizaci energetického sektoru shodli už loni v červnu a k detailní dohodě dospěli v říjnu. Ministerský kompromis nebyl při určování podmínek pro velké energetické firmy zdaleka tak přísný jako původní návrh Komise. Ten počítal s úplným vlastnickým oddělením přenosu a výroby elektřiny (tak jak je tomu například v Česku, kde vysokonapěťové sítě kontroluje ČEPS), tedy s tzv. „ownership unbundling“. Silná opozice proti tomuto návrhu zejména ze strany Francie a Německa vedla k tomu, že členské státy souhlasily s tím, že energetické firmy mohou zůstat nerozděleny. Nicméně tlak zemí, ve kterých už plná liberalizace proběhla vedl k ustanovení, které zapovídá „energetickým gigantům“ nákup přenosových sítí v těchto státech. V konečném návrhu Rady se také objevila tzv. „Gazprom clause“, i když v mírnější podobě než bylo původně dohodnuto. Toto ustanovení má bránit tomu, aby strategickou infrastrukturu v členských zemích EU převzaly společnosti, jejichž země neplní stejná pravidla liberalizace trhu jako EU.

Problém s ministerským návrhem však stále mají poslanci Evropského parlamentu, kteří i nadále trvají na tom, aby v případě sektoru elektrické energie proběhl „ownership unbundling“, jak původně požadovala také Evropská komise. V případě zemního plynu by tak „přísní“ nebyli. Není tak stále jisté, zda se českému předsednictví podaří dospět k dohodě všech stran než vyprší (v březnu 2009) mandát současného Parlamentu.

„Pouze dokončený a plně funkční vnitřní trh s elektrickou energií a plynem vytvoří předvídatelné a stabilní prostředí EU, nezbytné pro investice a přeshraniční spolupráci,“ dočteme se v prioritách českého předsednictví, které kromě liberalizace trhů a budování lepšího přeshraničního propojení sítí hodlá prosazovat také zavedení „jednotného transparentního tarifu za mezinárodní přenos elektřiny“.

Energetická účinnost a nízkouhlíkové zdroje energie

V této oblasti hodlá české předsednictví zejména podporovat hospodárnost při spotřebě elektřiny (zateplování budov, důsledné označení energetické náročnosti produktů atd.), chce podpořit kritickou a otevřenou debatu o všech dostupných zdrojích energie a jejich hospodárném využívání v souladu se závazky Evropské unie v oblasti ochrany klimatu. Nevyhýbá se při tom ani atomové energii, o níž se jedná dvakrát ročně – střídavě v Praze a v Bratislavě – v rámci Jaderného fóra. Co se týká snižování produkce oxidu uhličitého, hodlá Česko výrazně podpořit stavbu pilotních projektů sloužících k zachycování a ukládání emisí (technologie CCS).

V této oblasti, narozdíl od dotváření společného energetického trhu, dosáhlo francouzské předsednictví významného úspěchu, když prosadilo klimaticko-energetický balíček na prosincovém summitu Unie – je ale třeba dodat, že ve značně pozměněné podobě. Tento soubor legislativních opatření je základem pro splnění ambiciózních cílů Unie v oblasti dosažení 20 % redukce spotřeby elektrické energie, v oblasti 20% podílu obnovitelných zdrojů a 20 % snížení emisí skleníkových plynů a to vše do roku 2020.

Nejpodstatnějším sporným bodem mezi členskými státy zůstávala redukce emisí oxidu uhličitého. Největšími obavami bylo, že s přicházející krizí povedou dodatečné náklady spojené s nákupy povolenek v aukcích, které až doposud byly rozdělovány zdarma, k masivnímu propouštění a k bankrotům. Kompromisní návrh, který následně prošel i Evropským parlamentem, tak vyšel těmto hlasům (hlavně Poláků a Italů) vstříc. Elektrárenské společnosti tak budou muset v roce 2013 nakupovat pouze 30 % povolenek v aukcích a postupně se tento podíl navýší až na 100 % v roce 2020. Další velcí emitenti životně závislí na velkém přísunu elektřiny (např. cementárny nebo sklárny) budou při splnění určitých podmínek dostávat i nadále všechny povolenky zdarma.

Balíček počítá také s podporou obnovitelných zdrojů energie (například z fondu vytvořeného z výtěžků aukcí povolenek) a zahrnuje také dohodu o dalším sporném bodu jednání – o biopalivech. Od jejich tvrdého prosazování bylo do značné míry

upuštěno po té, co se ukázaly nezamýšlené důsledky produkce plodin pro jejich výrobu (rostoucí ceny potravin, ohrožená biodiverzita apod.).⁵²

„Vztahy Evropy a světa stavíme na euro-atlantické vazbě, která je základem bezpečnosti i ekonomické spolupráce. Stejnou prioritou je pro nás otevřenost a další rozšiřování EU. Chceme pokračovat v integraci zemí západního Balkánu. Významným je pro nás také východní partnerství.

Symbolickým označením našich priorit jako tři „3E“ vědomě navazujeme na švédské předsednictví z první poloviny roku 2001, které řešilo podobné problémy, jaké stojí před Českou republikou. Tehdy šlo o smlouvu z Nice, o přípravy na zavedení jednotné měny a o otázku, jak si se svým prvním předsednictvím poradí nová země Unie, která navíc stojí ještě mimo eurozónu.

Mohu zodpovědně říci, že Česká republika je připravena předsedat Radě Evropské unie a kromě prosazování svých priorit, které jsou zároveň prioritami evropskými, zejména moderovat debatu o aktuálních problémech a pokračovat v kontinuální politice Unie.“⁵³

⁵² EURACTIV : *Energetické priority českého předsednictví*. [online]. 2009 [cit. 20. března 2009]. Dostupný z WWW: <<http://www.euractiv.cz/ceske-predsednictvi/link-dossier/energeticke-priority-ceskeho-predsednictvi-000050>>

⁵³ TOPOLÁNEK, M. *České předsednictví v Evropské unii*. [online]. 2009 [cit. 27. 2. 2009]. Dostupný z WWW: <<http://www.eu2009.cz/cz/czech-presidency/ceske-predsednictvi-4013/>>

Závěr

Rozdíl v názorech na Evropskou unii pocítují především mezi starší a mladší generací obyvatelstva České republiky, kdy zaznamenávám takzvaný pasivní a aktivní náhled, kdy si pasivní člověk neumí nebo nepotřebuje vzít z Evropské unie ty výhody, které mu sama nabízí, a tedy vnímá jen tu - doufejme - zanedbatelně malou negativní nebo méně výhodnou část reality, kterou si na oplátku bere Unie od nás. V mnoha dotazníkových šetřeních nacházím názory od lidí důchodového věku, že Unie je otázkou budoucnosti, nový svět pro mladší generaci. Ano, Evropská unie je zatím ve fázi rozkvětu, ale i po tak krátké době fungování tohoto celku vidíme jasně přínosy, kterých dosáhla pro jednotlivé členy. Aktivní člověk vnímá Unii jako otevřené okno do světa poznání, do světa velkých možností, do kterých by právě bez Unie bylo mnohem těžší - někdy až zcela nedosažitelné - proniknout.

Evropská unie chce mimo jiné dosáhnout, aby všechny členské státy hospodařily na stejné nebo podobné životní úrovni, což naší zemi může jen a jen poposunout výš. Vypovídá o tom i samotná hodnota HDP České republiky na obyvatele za minulý rok, která byla 26 800 USD a Česká republika se tak ujala pozice 17. státu EU s nejvyšším HDP, procentuelně se pak přičinila celými 79 % k průměru Evropské unie.⁵⁴

Musíme si uvědomit, že pro menší země, jako je Česká republika, je členství v Evropské unii tou nejlepší cestou, jak zaručit možnost, aby ve světě dosáhla toho, čeho chce. Bez vstupu do Unie by bylo velmi obtížné pro uzavřenou Českou republiku hospodařit uprostřed otevřeného světa, domáhat se výhodné spolupráce se zahraničními firmami, pro které by nemuselo být až tak výhodné zabývat se obchodními styky s ČR nebo obchodní cesty přes ČR vést, a to nepoukazují na absolutní samozřejmost, že Česká republika je na tomto obchodování závislá, jelikož je zemí s otevřenou ekonomikou a vysoký 80 % podíl vývozu a služeb, který se podílí na tvorbě hrubého domácího produktu, o tom sám vypovídá.

Česká republika se po vstupu do Evropské unie stala členem jednoho z nejvýznamnějšího ekonomicko – politického komplexu na světě a dokázala, že i takto

⁵⁴ WIKIPEDIE : *Evropská unie*. [online]. 2009 [cit. 27. 3. 2009]. Dostupný z WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Evropská_unie>

malá země je na úrovni minimálně evropského měřítka, a že si zaslouží být právoplatným členem Evropské unie, s vědomím si všech rizik i přínosů.

Z uveřejněných analýz jasně vyplývá, že již za relativně krátké období členství České republiky v Unii se Republika dočkala zřetelného přiblížení na evropskou úroveň, její ekonomika se stala neodmyslitelnou součástí evropské ekonomiky a její splnění dalších cílů motivuje k pokračování v přínosné spolupráci s tímto, pro Českou republiku důležitým, celkem, jehož je součástí.

Podle výzkumu se samotné hodnocení členství České republiky v Evropské unii u českého obyvatelstva za poslední rok mírně zlepšilo a přiblížilo se veřejnému mínění v Evropské unii jako celku. Jako dobrou věc naše členství označuje 48 % dotázaných obyvatel ČR, za špatnou jej považuje 11 %, a to při celkovém 52 % průměru pozitivního hodnocení v EU27.⁵⁵

Důvodem kritičtějšího pohledu Čechů na EU mohou být často projevované postoje prezidenta ČR Václava Klause, který má podle různých průzkumů důvěru přibližně u 2/3 populace, a také názory části největší vládní strany ODS. Čeští příznivci pravice jsou však členství v EU nakloněni mnohem více než lidé levicově orientovaní, kdy za dobrou věc označilo členství 64 % pravicově orientovaných občanů oproti 39 % levicově orientovaných.

Většina lidí také spatřuje v členství České republiky v Evropské unii převážně prospěch a výhody. O jeho výhodnosti jsou přesvědčeny dvě třetiny českých občanů a jen čtvrtina je toho názoru, že Česká republika z členství výhody a prospěch nemá. Výhodnost českého členství v Evropské unii oceňují častěji lidé mladí, vzdělaní a podobně jako u obecného hodnocení členství také příznivci pravice. Největší přínosy pak shledávají ve svobodném cestování v rámci Schengenského prostoru, ve financování projektů na území České republiky od Evropské unie nebo v možnosti studia v zahraničí. Obávají se naopak možného zdražování, přistěhování cizinců na území ČR nebo ztráty identity České republiky.

⁵⁵ EVROPSKÁ KOMISE : *Evropská unie v ČR* [online]. 2009 [cit. 11. dubna 2009]. Dostupný z WWW: <http://ec.europa.eu/ceskarepublika/news/080714_eurobarometr69_cs.htm>

Seznam použité literatury

Literární zdroje

1. *Analýza postojů veřejnosti k environmentálním aspektům vstupu ČR do EU – hlavní závěry*. 1. vyd. Praha : Gabal, Analysis & Consulting, 2000. 29 s.
2. BEDNÁŘ, M. *Evropská tyranie – Česká státní idea, Evropská unie a demokratická civilizace*. 1.vyd. Praha : Centrum pro ekonomiku a politiku, 2003. 232 s. ISBN 80-86547-24-8
3. BRŮŽEK, A. *Aktuální otázky světové ekonomiky – Evropská měnová unie a Česká republika*. 1. vyd. Praha : Oeconomica, 2004. 30 s. ISBN 80-245-0820-6.
4. ČERNOCH, P., HAD, M., STACH, S. *Česká republika v Evropské unii - Přínosy a náklady*. 1. vyd. Praha : IFEC - Eva Rozkotává, 2004. 163 s. ISBN 80-903409-1-1.
5. HAD, M., STACH, S., URBAN, L. *Česká republika v Evropské unii – členství, přínosy, výzvy*. 1. vyd. Praha : Linde a.s., 2006. 200 s. ISBN 80-7201-611-3.
6. FAJMON, H. *Cesta České republiky do Evropské unie*. 1. vyd. Brno : Centrum pro studium demokracie a kultury, 2004. 170 s. ISBN 80-7325-045-4.
7. FRIČ, P. a kolektiv. *Česká soda v Evropské Unii*, 1. vyd. Praha : Ceses, 2004. 158 s. ISBN 80-86103-74-9.
8. FONTAINE, P. *Evropa ve 12 lekcích*. 1. vyd. Lucemburk : Evropská unie, 2007. 63 s. ISBN 92-79-02860-X.
9. KLAUS, V. *Evropa pohledem politika, pohledem ekonoma*. 1. vyd. Praha : Centrum pro ekonomiku a politiku, 2001. 222 s. ISBN 80-902795-7-0.
10. MACHKOVÁ, H. a kolektiv. *České podnikatelské subjekty a vnitřní trh EU*. 1. vyd. Praha : Oeconomica, 2004. 210 s. ISBN 80-245-0796-X.
11. MASOPUST, Z. *Česká republika v hodnocení Evropské komise*. 1. vyd. Praha : Delegace Evropské komise v České republice, 1998. 160 s. ISBN 80-85864-56-8.
12. POLÁČEK, P. *Evropská unie – Cesta do otroctví*. 1. vyd. Praha : Matice Čech, Moravy a Slezska, 2003. 171 s. ISBN 80-903384-0-2.
13. RIEGER, K. a kolektiv. *EU, Češi a skepse*, 1. vyd. Praha : ISV, 2004. 178 s. ISBN 80-86642-34-8.
14. STEJSKAL, L. *Bezpečné Česko v bezpečné Evropě*, 1. vyd. Praha : Úřad vlády České republiky, 2007. 152 s. ISBN 978-80-87041-17-8.

15. SVÍTIL, P. *Evropeizace české zahraniční politiky v souvislosti se vstupem do EU*, 1.vyd. Praha : Oeconomica, 2008. 20 s. ISBN 978-80-245-1423-9.
16. ZAORÁLEK, L. *Evropa jako dialog*, 1. vyd. Praha : Úřad vlády České republiky, 2005. 124 s. ISBN 80-86734-80-3.

Elektronické zdroje

1. BUSINESS INFO : *Rozpočet EU*. [online]. 2009 [cit. 12. března 2009]. Dostupný z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/leden-2009/pozice-cr-vuci-rozpoctu-eu-opet-rekordni/1001764/51816/>>
2. BUSINESS INFO : *Statistiky zahraničního obchodu*. [online]. 2009 [cit. 12. března 2009]. Dostupný z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/rubrika/statistiky-zahranicniho-obchodu/1000453/>>
3. BUSINESS INFO : *Vývoj zahraničního obchodu v roce 2005*. [online]. 2009 [cit. 5. dubna 2009]. Dostupný z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/statistiky-zahranicniho-obchodu/vyvoj-zahranicniho-obchodu-rok-2005/1000453/38980/>>
4. ČESKÁ REPUBLIKA : *Obchodní bilance*. [online]. 2009 [cit. 1. dubna 2009]. Dostupný z WWW: <<http://www.czech.cz/cz/ekonomika-podnikani-veda/vseobecne-informace/zahranicni-obchod/obchodni-bilance?i=3?i=3>>
5. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD : *Zahraníční obchod ČR v roce 2008*. [online]. 2009 [cit. 5. dubna 2009]. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz/csu/2009edicniplan.nsf/p/6008-09>>
6. EURACTIV : *Energetické priority českého předsednictví*. [online]. 2009 [cit. 20. března 2009]. Dostupný z WWW: <<http://www.euractiv.cz/ceske-predsednictvi/link-dossier/energeticke-priority-ceskeho-predsednictvi-000050>>
7. EVROPSKÁ KOMISE : *Alokace prostředků regionální politiky EU v letech 2007-2013*. [online]. 2009 [cit. 24. března 2009]. Dostupný z WWW: <http://ec.europa.eu/index_cs.htm>
8. EVROPSKÁ KOMISE : *Evropská unie v ČR*. [online]. 2009 [cit. 11. dubna 2009]. Dostupný z WWW: <http://ec.europa.eu/ceskarepublika/news/080714_eurobarometr69_cs.htm>
9. *Fondy Evropské unie*. [online]. 2008 [cit. 17. března 2009]. Dostupný z WWW: <www.strukturalni-fondy.cz>

10. FONDY EVROPSKÉ UNIE : *26,7 miliard € pro Českou republiku*. [online]. 2009 [cit. 2. dubna 2009]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/373ea826-c8cc-4022-ace0-5514e6e7d93f/Informace-o-fondech-EU>>
11. INFORMAČNÍ PORTÁL EU - EUROSOP : *Základní informace o integraci ČR do EU*. [online]. 2008 [cit. 20. února 2009]. Dostupný z WWW: <<http://www.euroskop.cz/10/sekce/ceska-republika-a-eu/>>
12. MINISTERSTVO FINANCÍ ČR : *Čistá pozice České republiky vůči rozpočtu EU za 1. pololetí nejvyšší od roku 2004*. [online]. 2008 [cit. 12. března 2009]. Dostupný z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/tiskove_zpravy_41182.html?year=2008>
13. TOPOLÁNEK, M. *České předsednictví v Evropské unii*. [online]. 2009 [cit. 27. 2. 2009]. Dostupný z WWW: <<http://www.eu2009.cz/cz/czech-presidency/ceske-predsednictvi-4013/>>
14. WIKIPEDIE : *Evropská unie*. [online]. 2009 [cit. 27. 3. 2009]. Dostupný z WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Evropská_unie>
15. *Zavedení Eura v ČR*. [online]. 2008 [cit. 3. března 2009]. Dostupný z WWW: <http://www.zavedenieura.cz/cps/rde/xchg/euro/xsl/vyklad_slovník.html?PG=M>
16. ZPRAVODAJSKÝ DENÍK BBC : *Česká republika v roce 2004*. [online]. 2008 [cit. 15. září 2008]. Dostupný z WWW: <http://www.bbc.co.uk/czech/specials/923_czech_republic/page2.shtml>

Seznam zkratek

ČR - Česká republika

ČSFR – Česká a Slovenská federativní Republika

ČSSR – Československá socialistická republika

EHS – Evropské hospodářské společenství

EU - Evropská unie

HDP - hrubý domácí produkt

GATT - Všeobecná dohoda o clech a obchodu

ODS – Občanská demokratická strana

USD – United States dollar

ÚOHS - Úřad pro ochranu hospodářské soutěže

Abstrakt

DVOŘÁKOVÁ, T. *Finanční, politické a jiné dopady vstupu České republiky do Evropské unie : bakalářská práce*. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií o.p.s., 2009. 51 s. Vedoucí bakalářské práce Ing. Jiří Dušek, Ing. Ladislav Skořepa, Ph.D.

Klíčová slova: historie vstupu ČR do EU, přínosy vstupu do EU, náklady vstupu do EU, dotace od Evropské unie, řešení aktuálních problémů, práva občanů ČR, práva ČR v EU, grafická analýza, názory obyvatel ČR, strategie ČR.

Práce se zabývá historií vstupu České republiky do Evropské unie a jejím následným vývojem v Evropské unii, nezbytnými opatřeními, které musí jako členský stát splňovat, vyjednanými přechodnými obdobími, přínosy a náklady pro Českou republiku i pro Evropskou unii, řešením aktuálních problémů a budoucím vývojem ČR v Evropské unii.

Celkový rozbor a četné výzkumy prokazují, že vstup České republiky do Evropské unie vnímá jako přínosné jak Evropská komise, tak obyvatelé České republiky. V této práci lze zaznamenat vývoj názorů obyvatel na členství v EU po dobu samotného členství, změnu od pesimismu k částečnému optimismu.

Díky členství v Evropské unii se Česká republika dokázala přiblížit evropskému průměru a má nejlepší pozici k dalšímu možnému rozvoji.

Abstract

DVOŘÁKOVÁ, T. Financial, Political and Other Effects of the Accession of the Czech Republic to the European Union: *Bachelor thesis*. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, o.p.s., 2009. 51 p. Supervisor: Ing. Jiří Dušek, Ing. Ladislav Skořepa, Ph.D.

Key words: The history of the accession of the Czech Republic to the European Union, benefits of the entry to the European Union, expenses of the entry to the European Union, grants from the European Union, solution of actual problems, rights of the Czechs in the European Union, rights of the Czech Republic in the European Union, graphic analysis, opinions of the Czechs, strategy of the Czech Republic

The thesis deals with the history of the accession of the Czech Republic to the European Union, the development of the Czech Republic within the EU and the necessary measures the Czech Republic is to fulfil being a member state, negotiated transition periods, benefits and expenses of the Czech Republic as well as the European Union itself, solving actual problems and the future development of the Czech Republic within the EU.

The thorough analysis as well as numerous studies prove that the entry of the Czech Republic to the European Union is perceived positively by the European Commission as well as the Czechs. There is the development of people's opinions of the Czech membership in the EU to be seen in the thesis for all the time of being members of the EU, the turn from the pessimism to the partial optimism.

Thanks to the membership in the European Union the Czech Republic has managed to get closer to the European average and has got the best position for the future possible development.